

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՐԻ ԺՈՂՎՈՐՄՈՎԵՑԻՆ ԿԻՑ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
Ց ՈՒՑ Ա Հ Ա Ն Դ Ե Ս Ա Ց Ի Ն Խ Մ Բ Ա Կ

ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ՄԱՍԻՆ
(ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ)

63(064)

Ո-77

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԺՈՂՎՈՐՄՈՎԱԾԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԱՑԻՆ ԽՄԲԱԿԻ
Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1940

30 JUL 2010

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՐ ԺՈՂԿՈՄՍՈՎԵՏԻՆ ԿԻՑ ՀԱՄԱՄԻՌՔԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
Ց ՈՒՑ Ա Շ Ա Ն Դ Ե Ս Ա Ց Ի Ն Խ Մ Բ Ա Կ

63(064)

Ա-77

uγ

ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՄԱՄԻՌՔԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ՄԱՍԻՆ

(ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԺՈՂԿՈՄՍՈՎԵՏԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԱՑԻՆ ԽՄԲԱԿԻ
Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1940

2264

40

ԸՆԿ. ՄՈԼՈՏՈՎԻ ՃԱՌԸ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱ- ԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ Բ Ա Ց Մ Ա Ն Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ

1939 ԹՎԻ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 1-ԻՆ

Ընկերներ: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսի բացումը համաժողովրդական տոն է հանդիսանում: Դրա մեջ իր արտացոլումն է գտնում կոլտնտեսային կարգի մեծ հաղթանակը, որը Սովետական հողը վերջնականապես մաքրեց կուլակներից ու այլ շահագործողներից, որն աղատեց ճանապարհը սոցիալիստական գյուղատնտեսության և մեր ամբողջ երկրի հաղթական վերելքի համար:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսը, որի կազմակերպման նախաձեռնությունը պատկանում է հարվածային կոլտնտեսականների 1935 թվի Համամիութենական երկրորդ համագումարին, ամենից առաջ կոլտնտեսությունների ցուցահանդես, կոլտնտեսային հաղթանակների ցուցահանդես է այդ, որոնց մեջ մենք տեսնում ենք բանվորների ու գյուղացիների միության ամենահազվ ուժը կոմունիզմի դրոշի ներքո (ծափահարություններ), Լենինի-Ստալինի մեծ պայքարի դրոշի ներքո (բռնա ծափահարություններ: «Ուոա» բացականչություններ): Այս է նրա արմատական տարբերությունը 1923 թվի գյուղատնտեսական ցուցահանդեսից, երբ մեր երկրում տիրապետում էր գյուղացիական և մանր մենատնտես տնտեսությունը, իսկ կոլտնտեսություններն ու սովետական տնտեսությունները դեռևս բոլորովին թույլ էին և քիչ աչքի ընկնող տեղ էին գրավում:

Գյուղատնտեսական այս ցուցահանդեսը ամփոփում է այն տասնամյակի հանրագումարը, որի սկզբում գյուղացիական մասսաները մանր մենատնտեսությունից վերջնականապես շրջադարձ

կատարեցին դեպի խոշոր կոլտնտեսային տնտեսությունը: Հիշեցե՛ք, ընկերներ, «Մեծ բեկման տարին»՝ 1929 թիվը, երբ կատարվեց գյուղացիության այդ շրջադարձը՝ դեպի կոլեկտիվացման ուղին: Այն ժամանակ, տասը տարի առաջ, գյուղատնտեսությունը կոլտնտեսությունների հիման վրա վերակառուցման հողը շատ բանով արդեն պատրաստ էր: Սովետական իշխանությունն ամրապնդվեց: Մեր արդյունաբերությունն սկսեց գյուղատնտեսության համար տրակտորների ու մեքենաների մասսայական արտադրությունը: Կուլակության դեմ մղվող պայքարը, առանձնապես 1928—1929 թվականների հացամթերումների ժամանակ, ամբողջ ճակատով ծավալվեց և վերածվեց ընդհանուր հարձակման՝ ընդդեմ կապիտալիստական տարրերի: Գյուղում արդեն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի մեծ փորձ կար: Առաջին կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների հաջողություններն արդեն հռչակ էին ստացել: Պարտիան և կառավարությունը մինչ այդ մեծ աշխատանք էին կատարել գյուղացիներին բացատրելու, թե գյուղատնտեսության իսկական վերելքն ու քաղաքները հացով և գյուղատնտեսական այլ մթերքներով ապահովելը հնարավոր է միայն երբ, որ գյուղացիները անցնեն կոլտնտեսությունների ճանապարհը, մենատնտեսությունների կոլեկտիվացման ճանապարհը: Այն ժամանակ տեղի ունեցավ մեր երկրի գյուղացիության շրջադարձը՝ դեպի կոլտնտեսությունների ուղին: Իր հռչակավոր «Մեծ բեկման տարին» հոգիվածում ընկեր Ստալինը 1929 թվի վերջում գրել է. «Կոլտնտեսությունների մեջ է մտել միջակը: Այս է գյուղատնտեսության զարգացման մեջ կատարված այն արմատական բեկման հիմքը, որը կազմում է Սովետական իշխանության կարևորագույն նվաճումն անցած տարվա ընթացքում...

Փոլ է գալիս ու ջարդոսիչուր է լինում ՄՍՌՄ-ում՝ կապիտալիզմը վերականգնելու մասին երազող բոլոր երկրների կապիտալիստների վերջին հույսը— «մասնավոր սեփականության սրբազան սկզբունքը»: Գյուղացիները, որոնք նրանց կողմից դիտվում են որպես մի նյութ, որը աղբում է հողը կապիտալիզմի համար, մասսայորեն լքում են «մասնավոր սեփականության» գովված գրքերը ու փոխադրվում են կոլեկտիվիզմի ուղիների վրա, սոցիալիզմի ուղիների վրա: Փոլ է գալիս կապիտալիզմը վերականգնելու վերջին հույսը»:

Գյուղացիության այս շրջադարձը դեպի կոլեկտիվացման ուղին, մեր պարտիային ու կառավարությանը հնարավորություն տրվեց խնդիր դնել կուլակությունը սահմանափակելու քաղաքականությունից անցնելու նոր քաղաքականության— համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա, կուլակությունը որպես դասակարգ վերացնելու քաղաքականության: Հաղթահարելով գյուղում կուլակների և մյուս կոնտրոկուցիոն տարրերի կատաղի դիմադրությունը, հաղթահարելով մեր յերկրում բուրժուազիայի թափափուկներին՝ բոլոր այդ տրոցկիստների, աջերի ու ուժեր նրանց հետ են (ИДЕОКРИМИ), դիմադրությունը՝ բոլշևիկյան պարտիան գյուղի աշխատավորությանը համախմբեց իր դրոշի ներքո, կոլտնտեսություններ կառուցող սովետական իշխանության դրոշի ներքո— շնայած իշնամական տարրերի բոլոր դիմադրություններին, շնայած բոլոր տեսակի «ձախ» խոտորողների վտանգավոր խեղումներին— և փառավոր հաղթանակ տարավ: (Բուռն ծափահարություններ): Գյուղացիության 1929—1930 թ. թ. շրջադարձը դեպի կոլտնտեսությունների ուղին և մեր երկրում կոլտնտեսական կարգի տարած հաղթանակը, ինչպես և կոլտնտեսությունների հետագա հաջողություններն անխզելիորեն կապված են մեր պարտիայի ու Սովետական Միության մեծ առաջնորդի անվան հետ— Մեծ Ստալինի անվան հետ: (Բուռն, երկարատև ծափահարություններ: «Ուռա» բացականչություններ):

Իրենց հաղթանակներն ամրապնդելու համար կոլտնտեսությունները պետք է անցնեն գյուղատնտեսության վերակառուցման դժվարին ժամանակաշրջանը: Երեք-չորս տարի էր պահանջվում, որ կոլտնտեսությունների կազմակերպումը հիմնականում ավարտվեր, որ գյուղացիության հիմնական մասան վերջնականապես ամրանար կոլտնտեսություններում: Այս բանից հետո սկսվեց գյուղատնտեսության աստիճանական անշեղ վերելքը կոլտնտեսությունների հիման վրա, կոլտնտեսային կարգի հիման վրա:

Նվ ահա այժմ, ընդամենը տասը տարուց հետո, մենք ունենք արդեն վերջնականապես ամրապնդված կոլտնտեսություններ ու մեր երկրում անբաժանելիորեն իշխող գյուղատնտեսության սոցիալիստական սխեման: Այժմ արդեն ամբողջ ցանքատարածությունը

ներ, չնչին բացառությամբ, պատկանում է կոլտնտեսություններին ու սովետական տնտեսություններին: Մեր երկրում մենատնտես տնտեսություններն այժմ կես տոկոսից պակաս են կազմում: Մեր գյուղատնտեսությունը հարուստ զինված է նոր տեխնիկայով, մի տեխնիկա, որ առաջ նա չգիտեր: Հզոր տրակտորների թիվը գյուղատնտեսության ասպարիզում կես միլիոն հատից անցնում է: Այդ տրակտորները հսկայական աշխատանք են կատարում, շատ բանով հեշտացնելով կոլտնտեսականների աշխատանքը: Կոմբայնների թիվը 165 հազարի է հասել: Կոմբայններն այս տարի պետք է հավաքեն հացահատիկային կուլտուրաների ամբողջ ցանք-աատարածության կեսից ավելին: Բեռնատար ավտոմոբիլների թիվը 200 հազարից անցնում է: Գյուղատնտեսության մեջ շատ կան նաև ուրիշ, նրան անհրաժեշտ մեքենաներ, և տարեցտարի աճում է նրա նոր տեխնիկայի հզորությունը: Մեքենատրակտորային կայանների թիվը 6,5 հազարի է հասել: Այս ՄՏԿ-ները կազմակերպչական գլխավոր դեր են խաղում ամբողջ կոլտնտեսային տնտեսությունը բարձրացնելու գործում: Սովետական տնտեսությունների թիվը համարյա 4 հազարի է հասել, և նրանց մեջ աճում են օրինական տնտեսությունների շարքերը: Այս ամենը մեզ թույլ է տալիս ասելու, որ հիմնականում մեր հողագործության վերակառուցումը ժամանակակից տեխնիկայի հիման վրա արդեն ավարտ-վել է: (Ծափահարություններ): Ժամանակակից տեխնիկայով սարքավորվելու գործը մեր գյուղատնտեսության մեջ այժմ ավելի բարձր է կանգնած քան վորևե ուրիշ երկրում:

Ստեղծվել են մեխանիկների, տրակտորավարների, կոմբայնավարների, շոֆերների բազմաթիվ կադրեր, — նրանց թիվը 1,5 միլիոն մարդուց անցնում է: Այս միջավայրից և, մասնավորապես տրակտորավարների ու կոմբայնավարների միջավայրից արդեն բանիմաց մարդ շատ է առաջ քաշվել, որոնք տտախանովյան աշխատանքի հիանալի օրինակներ են տվել, և նրանցից լավագույնների անունը դիտի մեր ամբողջ սովետական ժողովուրդը: (Ծափահարություններ): Գյուղացիներից հարյուր հազարավոր ու միլիոնավոր մարդիկ այդ տարիներին դարձել են կոլտնտեսու-թյուններում, կոլտնտեսային օղակներում ու բրիգադաներում հան-րային խոշոր տնտեսությունների փորձված կազմակերպիչներ: Այս

մարդիկ սրբնթացորեն տիրապետում են գյուղատնտեսական առա-ջավոր կուլտուրային, գյուղատնտեսական գիտությունը:

Այս բոլորն այն է ասում, որ բարենպաստ պայմաններ են ստեղծվել մեր երկրագործության և ամբողջ գյուղատնտեսության ուժերի հզոր վերելքի համար: Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքն արդեն անցյալ տարի մեկ ու կես անգամ զերա-զանցել է գյուղատնտեսության 1913 թվի արտադրանքին: Վերելք տեղի ունի գյուղատնտեսության բոլոր բնագավառներում՝ հացա-հատիկի ու բամբակի գծով, ճակնդեղի ու վուշի գծով, բանջարե-դեն ու մերձարևադարձային կուլտուրաների գծով: Մեր պարտիա-յի առաջադրած խնդիրը՝ ապահովել 7—8 միլիարդ փութ հացա-հատիկի բերք՝ հաջողությամբ կատարվում է: Այսպես, այս տարի էլ բերքահավաքը լավ կազմակերպելու դեպքում մենք կատարյալ հիմք ունենք 7 միլիարդ փութ հացահատիկի բերք հավաքելու: (Ծափահարություններ): Այս միայն այն օրինակներից մեկն է, թէ ի՞նչպիսի խոշոր քայլերով է ընթանում սոցիալիստական երկրագործության վերելքը:

Անասնապահության ասպարիզում էլ, վորտեղ մենք ամենից շատ էինք հետ մնում, վերջին տարիներում մենք լուրջ բարելավում ենք տեսնում: Անասնապահությունը բարձրացնելու մասին պար-տիայի ու կառավարության վերջին որոշումն այս ուղղությամբ կարևոր դեր է խաղալու: Այդ որոշումով անասնապահությունը բարձրացնելու և մասմթերումների հին սխտեմից նոր սխտեմի անցնելու միջոցները՝ ըստ կոլտնտեսության ունեցած հողի քա-նակի, թեթևացնում են այն կոլտնտեսությունների դրությունը, ո-րոնք է՛լ ավելի մտահոգված էին անասնապահության զարգաց-մամբ, և միաժամանակ զարկ են տալիս բոլոր կոլտնտեսություն-ներում անասնապահության վճռական վերելքին:

Կարելի է հաստատապես ասել, որ 1939 թիվն զգալի չափով առաջ կշարժի կոլտնտեսային անասնապահությունը: (Ծափահարություններ):

Ընդամենը տասը տարի է անցել, ինչ մեր գյուղացիությունը մասսայորեն սկսել է կոլտնտեսություններ կառուցել: Այժմ մենք ունենք 240 հազար կոլտնտեսություն, որոնց մեջ միավորվել է մեր երկրի համարյա ամբողջ գյուղացիությունը: Մեր աչքի առաջ

գյուղատնտեսության բոլոր ճյուղերում տեղի է ունենում սոցիալիստական գյուղատնտեսության անշեղ, հարաճուն կերպով ընդարձակվող վերելք: Կապիտալիզմի կապանքներից ազատագրված, առաջավոր տեխնիկայով զինված, կազմակերպված՝ որպես հանրային խոշոր արտադրություն՝ մեր գյուղատնտեսությունը տարեց տարի աճում ու ամրապնդվում է: Մեր գյուղը վերջնականապես ազատվել է կալվածատերերից ու կուլակներից, ամեն տեսակի շահագործողներից: Մեր գյուղում այլևս չկա նաև չքավոր գյուղացիություն, որը դեռևս մոտիկ անցյալում կազմում էր գյուղացիական մասսայի մի երրորդը, իսկ մինչև ռևոլյուցիան կազմում էր գյուղացիության կեսից ավելին: Մենք ընդմիջտ ազատագրվել ենք հին՝ բուրժուա-կալվածատիրական պետության նաև այդ ուղեկցից: Կոլտնտեսական գյուղացիները հիմա միայն իրենք իրենց համար, իրենց բարեկեցության ու երջանկության համար են աշխատում: (Մափահաբուրյուններ): Մեր երկրի բոլոր կոլտնտեսական գյուղացիների համար բացվել է ունեւոր և կուլտուրական կյանքի ուղին: (Մափահաբուրյուններ): Ոչ մի ուրիշ երկրում, կապիտալիզմի օրոք երբեք աշխատավոր գյուղացիները չեն կարող այդ մասին մտածել անգամ:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսն այս բանին քաղմաթիւ ապացույցներ է տալիս մեր կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների աճման ու ամրապնդման քաղմահագար կենդանի օրինակների ցուցադրումով, կոլտնտեսականների ունեւոր և կուլտուրական կյանքի քաղմաթիւ օրինակների ցուցադրումով: Այս յուրահանդեսը տալիս է մեր մեծ երկրի բոլոր ռեսպուբլիկաների, երկրների ու մարզերի ուժերի սկսված հզոր ծաղկման ցուցադրումը: Այս յուրահանդեսը պայծառ լույսով լուսավորում է մեր գյուղատնտեսության բոլոր ճյուղերի զարգացումն ու վերելքը, գյուղատնտեսական կուլտուրաների և անասնապահության տարբեր ձևերի վերելքը, մեքենատրակտորային կայանների ու կոլտնտեսությունների հաջողությունները, սովետատնտեսային ու կոլտնտեսային ֆերմաների հաջողությունները, գիտական հիմնարկների և գյուղատնտեսական գիտության աչքի բնկնող առանձին աշխատողների հաջողությունները, մեր կոլտնտեսային գյուղի առանձին առա-

ջավորների ու անվանի մարդկանց հաջողությունները: (Մափահաբուրյուններ):

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսը կազմակերպված է ոչ սովորական շաբլոնով: Այստեղ ոչ թե սոսկ ցուցադրված են աշխատանքի այս կամ այն լավ նմուշները, գյուղատնտեսական արտադրանքի այս կամ այն նմուշները: Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին մասնակցելու իրավունքը որոշվում է թեկնածուների ընտրության ստույգ, գիտականորեն հիմնավորված պայմաններով: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին մասնակցելու իրավունք ստանալու համար կոլտնտեսությունները, սովետական տնտեսությունները, մեքենատրակտորային կայանները, կոլտնտեսային և սովետատնտեսային ֆերմաները, գիտահետազոտական հիմնարկները, սեկեկցիոն և փորձնական կայանները պետք է ունենան վերջին երկու տարվա, այն է՝ 1937—1938 թ. թ. իրենց աշխատանքի որոշ ցուցանիշները: Յուրահանդեսը գյուղատնտեսական կուլտուրայի համար, քաղ համապատասխան գոտիների, սահմանված է բերքատվության որոշ բարձրություն, անասնապահական տնտեսության յուրաքանչյուր տեսակի համար սահմանված են մատղաշ աճեցնելու և մթերատվության որոշ ցուցանիշներ, որոնց՝ վերջին երկու տարում հասնելու դեպքում միայն կարելի է ստանալ Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին մասնակցելու իրավունք: Սահմանված են ՄՏԿ-ների լավ կազմակերպված աշխատանքի որոշ ցուցանիշներ, ինչպես և վերջին 1938 թվի աշխատանքի ցուցանիշներ են սահմանված գյուղատնտեսության առաջավորների համար: Այս ցուցանիշները ձեռք բերելով միայն կոլտնտեսությունները, սովետական տնտեսություններն ու մյուս կազմակերպությունները, ինչպես և գյուղատնտեսական առանձին առաջավոր մարդիկ հնարավորություն են ստացել մասնակից դառնալու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին և այն ժամանակ գրանցվել են ցուցահանդեսի պատվավոր մատյանի մեջ: Կոլտնտեսության և սովետական տնտեսության առաջավոր տնտեսությունների օրինակով և այդ տնտեսությունների առանձին անվանի մարդկանց աշխատանքի լավ օրինակներով այդ ցուցանիշները սահմանելիս մենք երևում էինք այն բանից, որ գյուղատնտեսու-

թյան յուրաքանչյուր ճյուղի, սոցիալիստական երկրագործության աշխատողների յուրաքանչյուր խմբի և դրանով իսկ կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների ամբողջ մասսայի առաջ դնենք իրեն կոնկրետ խնդիրները մոտիկ ժամանակվա համար: Ըստ որում մենք ղեկավարվել ենք այն բանով, որ այդ ցուցանիշներն այնպիսի ցուցանիշներ պետք է լինեն, վորոնց նրվաճումը, միջին թվով, կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների ամբողջ մասսայի կողմից, կնշանակեր գյուղատնտեսության գծով երրորդ հնգամյա պլանի առաջադրանքների կատարումն և նույնիսկ գերադասարժանը: Այս բանը, միաժամանակ, հնարավորություն է տալիս որոշելու, թե ո՞ր ռեսպուբլիկան կամ մարզն է առաջ գնում, կամ, ընդհակառակը, հետ մնում գյուղատնտեսության այս կամ այն ճյուղից, այդ ռեսպուբլիկայից ու մարզից, որտե՛ղ են ավելի շատ գյուղատնտեսության առաջավորներ աճեցվել: Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսի ցուցանիշների ծրագրում, այսպիսով, տրված է գյուղատնտեսության նոր վերելքի ծրագիրը՝ Ստալինյան երրորդ հնգամյայակի պլանին համապատասխան: (Բոլոն ծափահարություններ):

Որքան շուտ մենք ապահովենք Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսի մասնակիցների համար սահմանված ցուցանիշների կատարումը կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների ամբողջ մասսայի կողմից, մենք այնքան շատ կապահովենք գյուղատնտեսության երրորդ հնգամյակի ամբողջ պլանի կատարումը: Այս է Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսի նշանակությունը՝ որպես երրորդ հնգամյակի պլանի կատարման համար սոցմրցման կազմակերպչի: (Բոլոն ծափահարություններ):

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսի մասնակիցները ընտրելը ցույց տվեց, որ մեզնում քիչ չեն այն կոլտնտեսություններն ու սովետական տնտեսությունները, ՄՍԿ-ները, կոլտնտեսային ֆերմաները ինչպես նաև կոլտնտեսային ու սովետական տնտեսությունների առաջավորները, որոնք ընթանում են երրորդ հնգամյակի պահանջների մակարդակով, իսկ շատ դեպքերում էլ գնում են նաև այդ պահանջներից զգալի շահով առաջ: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսին մասնակցելու իրավունք են ստացել 15059 կոլտնտեսություն, 11004

կոլտնտեսային ֆերմա, 268 ՄՍԿ, 795 սովետական տնտեսություն: Բացի այդ, Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսին մասնակցելու իրավունք են ստացել 155.821 մարդ՝ գյուղատնտեսության առաջավոր և անվանի մարդկանցից: (Բոլոն ծափահարություններ): 1939 թվին աշխատանքի լավ ցուցանիշներ ձեռք բերելու դեպքում եկող 1940 թվին Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսին կարող են մասնակցել հազար— հազարավոր նոր կոլտնտեսություններ ու սովետական տնտեսություններ, գյուղատնտեսության նոր տասնյակ հազարավոր առաջավորներ: Ցանկանք, որ սոցմրցումը որքան կարելի է լայն կերպով ծավալվի ռեսպուբլիկաների, երկրների, մարզերի և շրջանների միջև, կոլտնտեսությունների, ՄՍԿ-ների և սովետական տնտեսությունների միջև՝ հանուն Գյուղատնտեսական Յուլյան հանդեսին մասնակցելու իրավունքի նվաճման՝ ոչ միայն այս, այլև 1940 թվին: (Ծափահարություններ):

Գյուղատնտեսական կոլտնտեսների բոլոր ճյուղերից, անասնապահության բոլոր ճյուղերից այս ցուցահանդեսում կան նատուրալով ամենահիմնալի նմուշներ ու նվաճումներ, որոնք հաճախ գերազանցում են համաշխարհային ռեկորդները: Կոլտնտեսային կարգի ուժն այս ցուցահանդեսով ցուցադրվում է բացառիկ համոզվածությամբ, իսկ բոլոր ռեսպուբլիկաներից, երկրներից ու մարզերից այստեղ ներկայացված հազարավոր նմուշները պատկերացում են տալիս Սովետական Միության գյուղատնտեսության անհամար հարստությունների, նրա բացառիկ բազմազանության, անշեղ վերելքի և ստեղծագործական մեծ ուժերի մասին: Մեր ցուցահանդեսը ոչ միայն հաղթանակների հանրագումարն է տալիս, այլև հզոր կոչ է հանդիսանում գյուղատնտեսության հետագա վերելքի, սոցիալիզմի նոր ու փառապանծ հաղթանակների համար: Կոլտնտեսային կարգի հաղթանակների ցուցադրումով մենք ցուցադրում ենք սովետական մեր կոլտնտեսային նոր գյուղացիության, մեր երկրի աշխատավորության ամենաբազմաթիվ դասակարգի կազմակերպման մեծ ուժը: Մեր երկրի բանվոր դասակարգը կազմակերպված է որպես հզոր սովետական ուժ, շնորհիվ սոցիալիստական խոշոր ինդուստրիայի աճման ու անշեղ վերելքի: Կոլտնտեսությունները, որոնք մեր գյուղացիությանը, քայքայված, փոշիացած մանր տնտեսու-

թյուններից դարձրել են հանրային սոցիալիստական տնտեսության կառուցողներ, սովետական կոլտնտեսային գյուղացիությունը դարձրել են մեծ ուժ, որն այսօր ցուցադրում է տնտեսական կազմակերպվածության, կոլտնտեսական աճի և սոցիալիստական գիտակցության հսկայական հաջողությունները: (Ծափահարություններ): Այսպիսով՝ կոլտնտեսային հաղթանակների ցուցադրումը նշանակում է տնտեսապես ու քաղաքականապես կազմակերպվելու գործում մեր ամբողջ ժողովրդի ձեռք բերած հսկայական հաջողությունների ցուցադրումը: Անխախտ բարեկամությամբ միաձուլված Սովետական Միության ժողովուրդները ներկայացնում են անցյալում շտեպված, կապիտալիզմի օրոք անհնարին՝ մեծ, կազմակերպված մի ուժ: (Ծափահարություններ): Այս է կոմունիզմի հետագա հաջողությունների գրավականը մեր երկրում: Այս է կոլտնտեսային հաղթանակները ցուցադրելու միջազգային մեծ նշանակությունը:

Թո՛ւյլ տվեք բոլորին, ով իրեն օրինակելի աշխատանքով Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք է ապահովել, պարտիայի և կառավարության անունից ջերմագին ողջունել: (Բուռն, երկարատև ծափահարություններ: «Ուա՛» բացականչություններ): Թո՛ւյլ տվեք բոլշևիկյան ողջուն հաղորդել կոլտնտեսություններ կառուցելու գործն սկսողներին և բոլոր նրանց, ովքեր այժմ անշեղ պայքար են մղում հանուն կոլտնտեսությունների ու սովետական տնտեսությունների նորանոր հաղթանակների: (Բուռն ծափահարություններ): Թո՛ւյլ տվեք շնորհավորել Յուցահանդեսը կազմակերպողներին ու կառուցողներին, նրա արխիտեկտուրներին ու նկարիչներին, պատասխանատու ղեկավարներին ու շարքային աշխատողներին, որոնք հաջողությամբ կատարել են իրենց խնդիրը: (Բուռն ծափահարություններ):

Կեցցե՛ Սովետական Միության հաղթական կոլտնտեսային գյուղացիությունը: (Բուռն ծափահարություններ, «Ուա՛» բացականչություններ):

Կեցցե՛ սոցիալիզմ կառուցող բանվորների ու գյուղացիների անխորտակելի դաշինքը: (Բուռն ծափահարություններ, «Ուա՛» բացականչություններ):

Կեցցե՛ մեր հաղթանակների կազմակերպողը — Լենինի-

Ստալինի մեծ պարտիան: (Բուռն, երկարատև ծափահարություններ: «Ուա՛» բացականչություններ):

Կեցցե՛ կոլտնտեսությունների ու սոցիալիզմի երկրի մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինը: (Բուռն, երկարատև ծափահարություններ: «Ուա՛» բացականչություններ):

Բոլշևիկյան պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի ու Սովետա-Վան Միության կառավարության հանձնարարությամբ՝ Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսը հայտարարում էմ բացված: (Բուռն, երկարատև ծափահարություններ, որոնք վեր են ածվում օվաղիաների: Բացականչություններ՝ «Կեցցե՛ Սովետական Կառավարության գլուխ ընկեր Մոլոտովը: Ուա՛: Ընկեր Ստալինին ուա՛»):

**ՍՍՌ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ
ՍՈՎԵՏՈՒՄ ԵՎ ՀԱՄԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՐՈՒՄ
ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍԻՆ**

I.

**1940 ԹՎԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՊՐԵՄԻԱՆԵՐԻ ՈՒ
ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

ՍՍՌ Միության ժողովրդական Կոմիսարների Սովետը և Համ-
Կ(Բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեն որոշեցին.

1. Կոլխոզների, սովխոզների, մեքենա-տրակտորային կա-
յանների, կոլխոզային անասնապահական ֆերմաների համար
սահմանել նրանց աշխատանքի՝ 1940 թվի Համամիութենական
Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին ներկայացված՝ լավագույն
նմուշների համար տրվելիք պարգևի հետևյալ տեսակները.

500 դիպլոմ՝ առաջին աստիճանի,

2000 դիպլոմ՝ երկրորդ աստիճանի:

Առաջին աստիճանի դիպլոմ ստացած կոլխոզները, սովխոզ-
ները, մեքենա-տրակտորային կայանները և կոլխոզային անաս-
նապահական ֆերմաները միաժամանակ ստանում են պրեմիա՝
10-հազարական ռուբլի և մեկ ավտոմեքենա:

Երկրորդ աստիճանի դիպլոմ ստացած կոլխոզները, սով-
խոզները, մեքենատրակտորային կայանները և կոլխոզային ա-
նասնապահական ֆերմաները միաժամանակ ստանում են պրե-
միա՝ 5-հազարական ռուբլի և մեկ մոտոցիկլ:

2. Սահմանել, որ Համամիութենական Գյուղատնտեսական
Յուցահանդեսի այն մասնակիցները — կոլխոզների նախագահնե-
րը, մեքենա-տրակտորային կայանների և սովխոզների ղեկավար-
ները, գյուղատնտեսության մասնագետներն ու առաջավորները,
որոնք ցույց են տվել աշխատանքի լավագույն օրինակներ, կպար-
գեփափվեն Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահան-
դեսի մեդալներով, որոնք տրվում են Յուցահանդեսային Գլխավոր
կոմիտեի կողմից:

3. Հաստատել Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յու-
ցահանդեսի մեդալների հետևյալ քանակությունը.

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի ոսկե
մեդալներ՝

500 մեծ ոսկե մեդալ,

1000 փոքր ոսկե մեդալ:

Ոսկե մեդալներով պարգևատրվածները միաժամանակ ստա-
նում են դրամական պրեմիա. մեծ ոսկե մեդալ ստանալու դեպ-
քում՝ 3000 ռուբլի պրեմիա, փոքր ոսկե մեդալ ստանալու դեպ-
քում՝ 2000 ռուբլի պրեմիա:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի ա-
ծաքե մեդալներ՝

2000 մեծ արծաթե մեդալ,

5000 փոքր արծաթե մեդալ:

Արծաթե մեդալներով պարգևատրվածները միաժամանակ ըս-
տանում են դրամական պրեմիա. մեծ արծաթե մեդալ ստանալու
դեպքում՝ 1000 ռուբլի պրեմիա, փոքր արծաթե մեդալ ստանալու
դեպքում՝ 500 ռուբլի պրեմիա:

II.

**ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱ-
ՀԱՆԳԵՍԸ 1941 Թ. ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Կոլխոզների, կոլխոզային անասնապահական ֆերմաների,
սովխոզների, մեքենա-տրակտորային կայանների, գիտական կազ-
մակերպությունների, ինչպես նաև շրջանների, մարզերի, երկրա-
մասերի ու ռեսպուբլիկաների միջև գյուղատնտեսության բոլոր
ճյուղերի գծով բարձր բերք ստանալու և անասնապահության
մթերատվությունը բարձրացնելու համար սոցիալիստական մրը-
ցություն է՝ ավելի ծավալելու նպատակով, ՍՍՌ Միության Ժո-
ղովրդական Կոմիսարների Սովետը և ՀամԿ(Բ)Պ Կենտրոնական
Կոմիտեն որոշեցին.

1. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսը
շարունակել 1941 թվին:

2. Սահմանել, որ 1941 թվի Համամիութենական Գյուղատն-
տեսական Յուցահանդեսի մասնակիցներ կարող են լինել.

ա) կոլխոզները, սովխոզները, մեքենա-տրակտորային կա-
յանները, կոլխոզային անասնապահական ֆերմաները, կոլխոզա-
յին ու սովխոզային տոհմային անասունների ֆերմաները, սեղել-
ցիոն ու փորձագիտական կայանները, գիտա-հետազոտական
հիմնարկները.

բ) կոլխոզների նախագահները, մեքենա-տրակտորային կա-
յանների, մեքենա-տրակտորային արհեստանոցների, սովխոզների
դիրեկտորներն ու նրանց տեղակալները, սովխոզների բաժան-
մունքների ու ֆերմաների կառավարիչները, կոլխոզային անաս-
նապահական ֆերմաների վարիչները.

գ) գաշտավարության, անասնապահության, բանջարաբուծու-
թյան, պտղաբուծության և գյուղատնտեսության այլ ճյուղերի ա-
ռաջավորները՝ տրակտորիստները, կոմբայնավարները, տրակտո-
րային բրիգադաների բրիգադիրները, վուշ գոռները, շոֆերները,
մեքենաների նորոգման որակյալ բանվորները և այլն.

դ) հողային և սովխոզային օրգանների այն մասնագետները,
որոնք ցույց են տվել լավ աշխատանքի օրինակներ. այն ագրո-
նոմները, որոնք հասել են բարձր ու կայուն բերքի. այն ինժեներ-
ները, մեխանիզատորներն ու մեխանիկները, որոնք հասել են
մեքենաների բարձր արտադրողականության. այն զոոտեխնիկնե-
րը, որոնք իրենց կողմից սպասարկվող կոլխոզներում ու սով-
խոզներում հասել են բարձր մթերատվության. այն անասնա-
բույժները և անասնաբուժականները, որոնք հասել են համաճա-
րական վերացման, հոտի առողջացման և անասունների գլխա-
քանակի պահպանման. այն սեղելցիոնները, որոնք աճեցրել են
գյուղատնտեսական բույսերի բարձրարժեք տեսակներ և անաս-
նունների բարձր-մթերատու ցեղեր. փորձագետներն ու խրճիթ-
լաբորատորիաների վարիչները. արհեստական սերմնավորման
այն աշխատողները, որոնք հասել են անասունների ամլության
վերացման.

ե) գիտական աշխատողները, գյուտարարներն ու ուսցիոնա-
լիզատորները.

3. 1941 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրա-
հանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլխոզներին, սով-
խոզներին, մեքենա-տրակտորային կայաններին և կոլխոզային
անասնապահական ֆերմաներին, որոնք

նախ՝ չորս տարվա — 1937, 1938, 1939 և 1940 թ. թ. ըն-
թացքում միջին հաշվով հասել են կուլտուրաների այնպիսի բեր-
քատվության, կամ անասնապահության մթերատվության, կամ մե-
քենաների արտադրողականության, որը ցածր չէ ռեսպուբլիկա-
ների, երկրամասերի ու մարզերի համար Համամիութենական
Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսային Գլխավոր կոմիտեի կողմից
1939 թվի փետրվարի 16-ին սահմանված և ՍՍՌ Միության Ժող-
կոմսովետի կողմից հաստատված ցուցանիշներից, հաշվի առնե-
լով նրանց զոնալ առանձին հատկությունները և ցանքի տարածու-
թյունների մատնանշված չափերը.

երկրորդ՝ լիովին կատարել են 1937, 1938, 1939 և 1940 թ.
թ. ընթացքում արտադրանքի հանձնման գծով պետության հան-
դես ունեցած պարտավորությունները:

4. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին
մասնակցելու իրավունք տալ սոցիալիստական գյուղատնտեսու-
թյան այն առաջավորներին, որոնք երեք տարվա ընթացքում՝
1938, 1939 և 1940 թ. թ. հասել են այնպիսի ցուցանիշների, որ-
ոնք ցածր չեն գյուղատնտեսության առաջավորների համար Հա-
մամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսի Գլխավոր
կոմիտեի 1939 թվի փետրվարի 16-ի որոշմամբ նախատեսված
և ՍՍՌ Միության Ժողկոմսովետի կողմից հաստատված ցուցա-
նիշներից:

5. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին
մասնակցելու իրավունք տալ այն սեղելցիոն ու փորձագիտական
կայաններին, որոնք կատարել են 1937, 1938, 1939 և 1940 թ.
թ. արտադրական պլանը, իսկ գիտա-հետազոտական հիմնարկնե-
րին՝ յուրաքանչյուր առանձին դեպքում Համամիութենական Գյու-
ղատնտեսական Յուրահանդեսի Գլխավոր կոմիտեի հատուկ որոշ-
մամբ:

6. 1941 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրա-
հանդեսի մասնակիցների համար պահպանել պրեմիաների ու
պարգևների այն բոլոր տեսակները, որոնք սահմանված են 1940
թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսի մաս-
նակիցների համար պրեմիաներ ու պարգևներ սահմանելու մասին
ՍՍՌ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների սովետի և ՀամԿ(բ)Պ
Կենտրոնական Կոմիտեի որոշմամբ:

ՀԱՄԱՄԻՌՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՔԱՂԱՎԱԾՔ ՀԱՄԱՄԻՌՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵԻ 1939 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16-Ի ՍՍՌՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏԻ ԿՈՂՄԻՅ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄԻՑ

1. ՀԱՄԱՄԻՌՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԸ¹⁾

1) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսի մասնակից կարող են լինել.

ա) կոլտնտեսությունները սովխոզները, մեքենատրակտորային կայանները, կոլտնտեսային անասնապահական ֆերմաները, կոլտնտեսային և սովխոզային տոհմային ֆերմաները, սելեկցիոն և փորձագիտական կայանները, գիտահետազոտական հիմնարկները.

բ) կոլտնտեսությունների նախագահները, ՄՏ կայանների, ՄՏ արհեստանոցների, սովխոզների դիրեկտորներն ու նրանց տեղակալները, սովխոզների քաղբաժինների պետերը, սովխոզների բաժանմունքների ու ֆերմաների կառավարիչները, կոլտնտեսային անասնապահական ֆերմաների վարիչները.

գ) դաշտավարության, անասնաբուծության, բանջարաբուծության, պտղաբուծության և գյուղատնտեսության այլ ճյուղերի առաջավորները, տրակտորիստները, կոմբայնավարները, տրակտորային բրիգադաների բրիգադիրները, շոֆերները, մեքենաների նորոգման որակյալ բանվորները և ուրիշները.

դ) հողային և սովխոզային օրգանների լավ աշխատանքի

¹⁾ Համաձայն ՍՍՌՄ Ժողովրդավարական և Համի(բ)Պ կենտկոմի 1940 թ. հունիսի 12-ի որոշման (տես «Պրավդա» 12 հունիսի, 1940 թ.), 1941 թվին գյուղատնտեսական ցուցահանդեսին պետք է մասնակցեն՝ կոլխոզները, սովխոզները, ՄՏ-ները և կոլխոզ-անասնապահական ֆերմաները 4 տարվա, այն է՝ 1937, 1938, 1939 և 1940 թ. թ. ցուցանիշներով, իսկ առաջավորները երեք տարվա, այն է՝ 1938, 1939 և 1940 թ. թ. ցուցանիշներով:

օրինակներ ցույց տվող մասնագետները. այն ագրոնոմները, որոնք ստացել են բարձր կալուն բերք. այն ինժեներները, մեխանիզատորները և մեխանիկները, որոնք հասել են մեքենաների բարձր արտադրողականության. այն զոոտեխնիկները, որոնք իրենց սպասարկած կոլտնտեսություններում և սովխոզներում ստացել են տնասունների բարձր միջերաժեռություն. այն անասնաբույժները և անասնաբուժակները, որոնք հասել են համաձայնական վերացման, հոտի առողջացման և անասունների գլխաքանակի պահպանման. այն սելեկցիոններները, որոնք ստացել են գյուղատնտեսական բույսերի բարձրարժեք սորտեր և կենդանիների բարձր միջերատու ցեղեր. փորձագետները և խրճիթ-լաբորատորիաների վարիչները, արհեստական սերմնավորման գծով այն աշխատողները, որոնք հասել են կենդանիների ստերիլության վերացման:

ե) գիտական աշխատողները, գյուղատրամները և ռադիոնաչիզատորները:

2) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին, սովխոզներին, ՄՏ կայաններին և կոլտնտեսային անասնապահական ֆերմաներին, որոնք, նախ՝ 1937 և 1938 թվերին միջին հաշվով երկու տարվա ընթացքում ստացել են կոլտնտեսության այնպիսի բերքատվություն, կամ անասնապահության այնպիսի միջերաժեռություն, կամ մեքենաների արտադրողականություն, որը ցածր չէ ռեսպուբլիկաների, երկրամասերի ու մարզերի համար այս որոշմամբ սահմանված ցուցանիշներից, հաշվի առնելով նրանց զոնալ առանձնահատկությունների և ցանքի տարածությունների շահերը. երկրորդ՝ լիովին կատարել են 1937 թվի և 1938 թվի միջերաժեռության հանձնման պարտավորությունները պետության հանդեպ:

3) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ սոցիալիստական գյուղատնտեսության այն առաջավորներին, որոնք վերջին տարվա, այսինքն՝ 1938 թվի ընթացքում հասել են գյուղատնտեսության առաջավորների համար այս որոշմամբ նախատեսվածից ոչ ցածր ցուցանիշների:

4) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն սելեկցիոն և փորձագիտական կայաններին, որոնք կատարել են 1937 և 1938 թ. թ. արտա-

դրական պլանը, իսկ գիտա-հետազոտական հիմնարկներին՝ յուրաքանչյուր առանձին դեպքում Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսային Գլխավոր կոմիտեի հաստիքի որոշմամբ:

II. ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱ- ՀԱՆԴԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻՆ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ՑՈՒՑԱՆԻՇ- ՆԵՐՆ ԸՍՏ ԱՌԱՆՁԻՆ ԿՈՒՆՏՐԱԿՏՆԵՐԻ

Գյուղատնտեսական առանձին ճյուղերի համար սահմանել հետևյալ ցուցանիշները, որոնք իրավունք են տալիս մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին:

1. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՒՆՏՐԱԿՏՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. բոլոր հացահատիկային կուլտուրաների զոռվ ստացել են հեկտարից ոչ պակաս քան 13 ցենտներ, եթե կոլտնտեսության հացահատիկային կուլտուրաների ցանքի ամբողջ տարածությունը կազմում է 25 հեկտարից ոչ պակաս:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Զրովի հողերում ցանվող հացահատիկային կուլտուրաների բերքատվության ցուցանիշները բարձրացվում են 75 տոկոսով՝ անջրդի հողազործության շրջանների համար սահմանված ցուցանիշների համեմատությամբ:

2. ՇԱՔԱՐԻ ՃԱԿՆԴԵՂԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. շաքարի ճակնդեղի ցանքի ամբողջ տարածությունից ստացել են հեկտարից առնվազն 275 ցենտներ, եթե շաքարի ճակնդեղի ցանքի ամբողջ տարածությունը կազմում է 20 հեկտարից ոչ պակաս:

3. ԲԱՄԲԱԿԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սով-

խոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. բամբակի ցանքի ամբողջ տարածությունից ստացել են հեկտարից առնվազն 15 ցենտներ բամբակի հումք, պայմանով, եթե նրանք բամբակենու բերք ստացել են ցանքի ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 20 հեկտարից:

4. ԿԵՐԻ ԿՈՒՆՏՐԱԿՏՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. յուրաքանչյուր հեկտարից սերմացուի բերք են ստացել հետևյալ քանակությամբ՝

Երեմուկի և տիմոֆեևկայի սերմացու՝ սերմարանների ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան երկու հեկտարից, առնվազն 2,5 ցենտներ:

Առվույտի սերմացու՝ սերմարանների ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 5 հեկտարից, ջրովի շրջաններում առնվազն 3,5 ցենտներ և անջրդի շրջաններում առնվազն 2 ցենտներ:

Երեմուկի և առվույտի խոտ.— Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. երեքուկի խոտի բերք ստացել են ամբողջ տարածությունից, բայց 10 հեկտարից ոչ պակաս, յուրաքանչյուր հեկտարից 30 ցենտներ:

Առվույտի խոտ՝ ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 10-ը հեկտարից՝

անջրդի շրջաններում հեկտարից առնվազն 30 ցենտներ, ջրովի շրջաններում հեկտարից առնվազն 60 ցենտներ:

Կերի ճակնդեղ.— Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. կերի ճակնդեղի բերք ստացել են ամբողջ տարածությունից ոչ պակաս քան 300 ցենտներ առնվազն 2 հեկտար տարածությունից:

5. ԿԱՐՏՈՅԵԼԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. կարտոֆելի ցանքի ամբողջ

տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 8 հեկտար, ստացել են յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 100 ցենտներ բերք:

6. ԲԱՆՋԱՐԵՂՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. ամբողջ տարածությունից բերք ստացել են ներքոհիշյալից ոչ պակաս քանակությամբ.—

Միջահաս և ուշահաս կաղամբ՝ սածիլված ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 3 հեկտար, յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 250 ցենտներ,

Վաղահաս կաղամբ՝ սածիլված ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 1,5 հեկտար, յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 200 ցենտներ:

Պամիդոր և վառունգ՝ սածիլված ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 5 հեկտար, հասած պամիդորի բերք յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 220 ցենտներ, կամ վարունգ՝ ցանքի ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 3 հեկտար, հեկտարից առնվազն 200 ցենտներ բերք:

Դոլմա-սոխ՝ սոխի տնկման և ցանքի ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 3 հեկտար, հեկտարից առնվազն 150 ցենտներ բերք:

Արմատապտուղներ՝ դադարի կամ ճակնդեղի ցանքի ամբողջ տարածությունից, բայց ոչ պակաս քան 2 հեկտար, հեկտարից առնվազն 250 ցենտներ:

7. ԾԽՆԻՈՏԻ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին ու սովխոզներին, որոնք առնվազն 10 հեկտար տնկելու դեպքում 1937 և 1938 թ. թ. ծխախոտի բերք են ստացել հետևյալ քանակությունից ոչ պակաս (պայմանով, եթե կատարվել է կոնտրակտացիոն պայմանագիրն ըստ ասորտիմենտի) ըստ սորտերի՝

Տրապիզոն՝ հեկտարից առնվազն 12 ցենտներ.

Դիկ-կուլակ՝ հեկտարից առնվազն 11 ցենտներ.

Սամսոն՝ հեկտարից առնվազն 9 ցենտներ:

8. ՊՏՂԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին

մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. բերքատու (плодоносящий) այգիների և հատապտուղների (ягодники) ամբողջ տարածությունից բերք ստացել են հետևյալ քանակությունից ոչ պակաս.

Հնդավոր պտուղներ՝ հեկտարից 70 ցենտներ.

Կորիզավոր պտուղներ՝ հեկտարից 60 ցենտներ.

Մորի՝ հեկտարից 30 ցենտներ.

Թփապտուղներ՝ (ամորոդինա, կրիժովնիկ, մալինա) հեկտարից 25 ցենտներ:

Երիտասարդ բերքատու (плодоносящий) այգիների գծով.— Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք ունեն հետևյալ ցուցանիշները.— հնդավոր տեսակների պտուղների բերք մինչև 10 տարեկան հասակում՝ հեկտարից առնվազն 8 ցենտներ և կորիզավոր այգիների մինչև 7 տարեկան հասակում՝ հեկտարից առնվազն 15 ցենտներ. պտղատու այգիների պահպանումն այգու տնկման մոմենտից՝ առնվազն 95 տոկոս՝ ծառերի նորմալ աճում և լավ վիճակ:

Երիտասարդ ոչ բերքատու այգիների գծով.— Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք այգու տնկման մոմենտից ապահովել են պտղատու ծառերի պահպանումն առնվազն 95 տոկոսով, տունկերի նորոգման, նորմալ աճման և ծառերի լավ վիճակի դեպքում:

Պտղատու և հատապտուղների տնկարանների գծով.— Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին ու սովխոզներին, որոնք ձեռք են բերել հետևյալ ցուցանիշները.—

Ստացել են յուրաքանչյուր հեկտարից պտղատու կուլտուրաների ստանդարտ վայրակ առնվազն 150 հազար հատ ծիրանի, անտիպկայի և ալուշայի՝ առնվազն 250 հազար հատ.

Ստացել են յուրաքանչյուր հեկտարից պտղատու կուլտուրաների ստանդարտ տնկանյութ առնվազն 65 տոկոս՝ տնկարանի առաջին դաշտում աճեցված վայրակներից. ստացել են յուրաքանչյուր հեկտարից ստանդարտ հատապտուղային կուլտուրանե-

քի տնկանյութ, մորի՝ 200 հազար հատ, սմորոդինա՝ 100 հազար հատ, մալինա՝ 40 հազար հատ, կրիժովնիկ՝ 30 հազար հատ:

Այգեգործության գծով Յուցահանդեսին մասնակիցներ կարող են լինել միայն այն կոլտնտեսություններն ու սովխոզները, որոնք բերքատու (плодоносный) այգիների տարածություն ունեցել են առնվազն 2 հեկտար, երիտասարդ այգիներ՝ առնվազն 3 հեկտար և հատապտուղներ ու տնկարաններ՝ մեկ հեկտարից ոչ պակաս:

9. ԽԱՂՈՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Քերհատու խաղողի այգիների գծով: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք բերքատու ամբողջ տարածությունից ստացել են բերք առնվազն 65 ցենտներ:

Երիտասարդ խաղողի այգիների գծով: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք ապահովել են խաղողի վազերի պահպանումն առնվազն 92 տոկոսով՝ խաղողի այգու տնկման մոմենտից, և այն առաջավորներին, որոնք ապահովել են խաղողի այգիների պահպանումը առնվազն 95 տոկոսով, այն պայմանով, որ երիտասարդ տունկերի սորտային կազմը լիովին համապատասխանի ստանդարտ ասորտիմենտին և վազերը լավ զարգացած լինեն:

Խաղողի շկովաներ: Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին և սովխոզներին, որոնք ապահովել են ստանդարտ տունկերի ստացումը շկովայում տնկած կտրոնների նկատմամբ ոչ պակաս քան՝ պատվաստված տունկերինը 50 տոկոսով և չբպատվաստած տունկերինը (ինքնարմատ) 90 տոկոսով:

Յուցահանդեսի մասնակիցներ խաղողագործության գծով կարող են լինել այն կոլտնտեսություններն ու սովխոզները, որոնք ունեն առնվազն 2 հեկտար բերքատու խաղողի այգի և 3 հեկտար երիտասարդ խաղողի այգի:

10. ՇԵՐԱՄԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսություններին, սովխոզներին և շերամապահներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. գրենայի յուրաքանչյուր տուփից (25 գրամանոց) ստացել են բոժոժի հետևյալ քանակությամբ բերք՝ կիլոգրամներով, ըստ արդյունաբերական և տոհմային կերակրման.

Կերակրման տեսակը	Բաղդաղի ցեղ		Հիբրիդներ		Դեղին ցեղեր		Բիվոտին ցեղեր		Հիբրիդներ և ցեղային կեր	
	Գյուղատնտեսություններ և սովխոզներ	Շերամապահներ	Գյուղատնտեսություններ և սովխոզներ	Շերամապահներ	Գյուղատնտեսություններ	Շերամապահներ	Գյուղատնտեսություններ	Շերամապահներ	Գյուղատնտեսություններ և սովխոզներ	Շերամապահներ
Արդյունաբերական կերակրում	60	75	55	65	50	60	—	—	40	45
Տոհմային կերակրում	65	80	—	—	55	65	40	50	—	—

Կերակրումների շափը պետք է լինի՝ կոլտնտեսությունների համար առնվազն 10 տուփ և շերամապահների համար՝ առնվազն կես տուփ:

Թրաքուծության գծով սահմանել թիվներ ստանդարտ սերմնատունկերի ստացումը սովխոզների և թիվների պետական տնկարանների համար յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 550 հազար հատ և կոլտնտեսությունների համար յուրաքանչյուր հեկտարից 400 հազար հատ:

III. ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՆ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

1. ԶԻԱՐՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն ձիաբուծարաններին, կոլտնտեսություններին և կոլտնտեսային ձիաբուծական ֆերմաներին, որոնք

որոնք յուրաքանչյուր 100 զամբիկից աճեցրել են առնվազն 80 մտրուկ (տնտեսությունում առնվազն 15 զամբիկ լինելու դեպքում):

2. ԽՈՇՈՐ ԵՂՋԵՐԱՎՈՐ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

ա) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն անասնաբուծական սովխոզներին ու կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք ունեն առնվազն 10 ֆուրաժային կով, և որոնք 1937 և 1938 թ. թ. բոլոր ցեղերի յուրաքանչյուր ֆուրաժային կովից տարեկան միջին կիթ ստացել են առնվազն 1500 լիտր:

բ) Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն կոլտնտեսային կաթնատնտեսական ֆերմաներին և սովխոզներին, որոնք տարվա սկզբին եղած կովերից և երինջներից հորթեր աճեցրել են առնվազն 95 տոկոս, և մինչև վեցամսյա հասակը առնվազն 20 հորթից ստացել են քաշի օրական-միջին աճ (գրամներով) յուրաքանչյուր հորթից՝

շվից և սիմմենտալ ցեղի հորթերից՝ առնվազն 650,
վերոհիշյալ ցեղերի մետիսներից՝ առնվազն 550,
տեղական անասունների հորթերից՝ առնվազն 450:

3. ՈՉԽԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն սովխոզներին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. մեկ մեծահասակ ոչխարից տարեկան ստացել են լավորակ բուրդ (բացառությամբ գառան բրդից) հետևյալ քանակությամբ, եթե մաքրների թիվը կոլտնտեսային ֆերմաներում 200-ից պակաս չէ.

ռամբուլյե և սովետական (տեղական) մերինոս նրբագեղմ ցեղերի ոչխարներից՝ առնվազն 5,5 կիլոգրամ բուրդ, պրեկոս ցեղի ոչխարներից՝ առնվազն 4 կիլոգրամ՝ յուրաքանչյուր գլխից. կոպտաբուրդ ոչխարների և նրբագեղմ ցեղի խոյերի մետիսներից՝ առնվազն 2,8 կիլոգրամ:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն սովխոզներին և կոլտնտեսային

անասնապահական ֆերմաներին, որոնք 1937 և 1938 թ. թ. տաթվա սկզբին եղած յուրաքանչյուր 100 մաքից և ծածկված շիշակից ստացել են զառներ և հասցրել մինչև մորից անջատելու հասակը՝ հետևյալ քանակությամբ.

պրեկոս ցեղի ոչխարներից՝ առնվազն 120 գառ.

ներբագեղմ ցեղերից, նրանց մետիսներից՝ առնվազն 110 գառ.

սարաչական, գիսարական, դմակավոր, բալբաս և թուշի ոչխարներից՝ առնվազն 95 գառ.

կարակոպ և մորթացու ոչխարներից և նրանց մետիսներից (հաշվելով մորթու համար մորթվածները)՝ առնվազն 105 գառ:

զտարյուն կարակոպներից և մորթացու ոչխարներից առաջին տեսակի մորթիներ ստանալու դեպքում՝ առնվազն 70 տոկոս, մետիսներից՝ առնվազն 35 տոկոս:

4. ԽՈՉԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն սովխոզներին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք 1937 և 1938 թվերին, տարվա սկզբին սովխոզներում կամ ֆերմայում եղած 9 ամսականից բարձր յուրաքանչյուր մերունից ստացել և պահպանել են առնվազն 13 խոճկոր, կամ թե ռեալիզացիայի են ենթարկել կենդանի քաշով առնվազն 600 կիլոգրամ խոզարտադրանք (պայմանով, եթե կոլտնտեսային ֆերման ունի առնվազն 5 մերուն):

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն տոհմային խոզաբուծական սովխոզներին և կոլտնտեսային տոհմային ֆերմաներին, որոնք հիմնական հոտի մեջ ունեն առնվազն 60 տոկոս անասուններ՝ գրանցված պետական տոհմային մատչանում, և 9 ամսականից բարձր յուրաքանչյուր մերունից տոհմային նպատակով վաճառել են 8 տոհմային խոզ, գրանցից առնվազն 50 տոկոսը՝ էլիտներ և առաջին կարգի:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ բոլոր խոզաբուծական այն սովխոզներին, որոնք այլ տնտեսություններից ստանում են բոման ենթակա մատղաշ, և յուրաքանչյուր գլխի ամսական միջին աճը հասցնում են 15 կիլոգրամից ոչ պակաս:

IV. ՄԵՔԵՆԱՏՐԱԿՏՈՐԱՅԻՆ ԿԱՅԱՆՆԵՐԻՑ ՀԱՄԱՄԻ- ՌՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ այն մեքենա-տրակտորային կայան-ներին, որոնք կոլտնտեսային դաշտերի բարձրորակ, մեխանի-զացիայի ենթարկված մշակումով 1937 և 1938 թվերին իրենց սպասարկած կոլտնտեսություններում ապահովել են հացահատի-կային կուլտուրաների կամ առաջատար տեխնիկական կուլտու-րաների՝ բամբակի, ճակնդեղի, կարտոֆելի և այլն, միջին բերքա-տվելությունը՝ կոլտնտեսությունների համար այս որոշմամբ սահ-մանված բերքատվության 80 տոկոսից ոչ ցածր, ինչպես նաև պայմանով, եթե ՄՏ կայանն ապահովել է մեքենաների տարե-կան-միջին արտադրանքը ՉՏԶ— «Ստալինեց» մեկ տրակտորին առնվազն 1100 հեկտար և 15-ուժանի անիվավոր տրակտորին՝ առնվազն 450 հեկտար:

Յուրաֆաճչուր կոմբայնին՝ 15 ֆուտանոցի վերածած, հաս-կավոր հատիկային կուլտուրաների բերքահավաքի 25 օրացուցային օրվա ժամկետում:

բերքատվությունը հեկտարից մինչև 10 ցենտներ լինելու դեպքում՝ առնվազն 300 հեկտար արտադրանք:

բերքատվությունը հեկտարից 10-ից մինչև 13 ցենտներ լինե-լու դեպքում՝ առնվազն 250 հեկտար արտադրանք:

բերքատվությունը 13 ցենտներ և բարձր լինելու դեպքում՝ առնվազն 200 հեկտար արտադրանք:

V. ՀԱՄԱՄԻՌՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒ- ՑԱՀԱՆԳԵՍԻ ՀԱՄԱՐ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ սոցիալիստական գյուղատնտեսու-թյան այն առաջավորներին, որոնք բարձր ու կայուն բերքի, ա-նասնապահության զարգացման ու բարելավման և տրակտորների

ու գյուղատնտեսական բարդ մեքենաների բարձր արտադրողա-կանության համար մղվող պայքարում 1938 թվին ձեռք են բե-րել հետևյալ ցուցանիշները:

1. ՉՏԶ— «Ստալինեց»-ի վրա աշխատող այն տրակտորիստ-ներին, որոնք տարվա ընթացքում իրենց հերթափոխի ընթաց-քում տրակտորով տվել են առնվազն 700 հեկտար արտադրանք:

ՄՏԶ և ԽՏԶ անիվավոր տրակտորների վրա աշխատող այն տրակտորիստներին, որոնք տարվա ընթացքում իրենց հերթա-փոխերի ժամանակ տվել են առնվազն 350 հեկտար արտադրանք:

«Ունիվերսալ—1» և «Ունիվերսալ—2» տրակտորների այն տրակտորիստներին, որոնք տարվա ընթացքում իրենց հերթա-փոխերի ընթացքում տվել են առնվազն 250 հեկտար արտա-դրանք:

2. ՄՏԿ-ների այն կոմբայնավարներին, որոնք մասսայական բերքահավաքի սկզբից աշխատանքի 25 օրացուցային օրվա ըն-թացքում տվել են արտադրանք՝ 15 ֆուտանոց կոմբայնի վերա-ծած՝

միջին բերքատվությունը հեկտարից մինչև 10 ցենտներ լինե-լու դեպքում՝ առնվազն 500 հեկտար հասկավոր հատիկային կուլտուրաների բերքահավաք:

միջին բերքատվությունը 10 ցենտներից մինչև 13 ցենտներ լինելու դեպքում՝ առնվազն 400 հեկտար հասկավոր հատիկային կուլտուրաների բերքահավաք:

միջին բերքատվությունը 13 ցենտներից բարձր լինելու դեպ-քում՝ առնվազն 350 հեկտար հասկավոր հատիկային կուլտուրա-ների բերքահավաք:

3. ՄՏ կայանների և սովխոզների այն մեքենավարներին, որոնք ՄԿ—1100 կալսիչով սեզոնի ընթացքում կալսել են առնվազն 1000 տոնն հացահատիկ, եթե հիշյալ քանակությունը կալսված է եղել կալսումն սկսելու ժամանակից ոչ ավելի, քան 70 օրացու-ցային օրվա ժամկետում: ՄՈ—900 և ԲԺՈ—34 կալսիչների վրա աշխատող այն մեքենավարներին, որոնք ամբողջ սեզոնի ընթաց-քում կալսել են առնվազն 650 տոնն, պայմանով, եթե հացահա-տիկի հիշյալ քանակությունը կալսված է եղել կալսումն սկսելու ժամանակից ոչ ավելի քան 70 օրացուցային օրվա ընթացքում:

4. կոլտնտեսությունների, սովխոզների, ՄՏ կայանների տր-

րակտորային, դաշտավարական, բամբակագործական, ստղաբու-
ծական, խաղողագործական, անասնապահական և այլ բրիգադա-
ների բրիգադիրներին, եթե այդ բրիգադիրները բրիգադայում աշ-
խատել են մեկ տարուց ոչ պակաս և ձեռք են բերել այնպիսի ցու-
ցանիշներ, որոնք առնվազն 25 տոկոսով գերազանցում են կոլ-
տնտեսությունների, սովխոզների, ՄՏԿ-ների և կոլտնտեսային
անասնաբուծական ֆերմաների համար այս որոշմամբ սահման-
ված ցուցանիշները:

5. Հացահատիկի առաջավոր այն օղակավարներին, որոնք
կոլտնտեսությունների համար սահմանվածից 50 տոկոսով ավելի
բերք են ստացել:

6. Այն առաջավոր օղակավարներին, որոնք բամբակի բերք
ստացել են միջին հաշվով հեկտարից առնվազն 30 ցենտներ:

7. Բամբակի՝ ձեռքով բերքահավաքի (չանաքի) այն առա-
ջավորներին, որոնք սեզոնի ընթացքում հավաքել են առնվազն
50 ցենտներ:

8. Այն առաջավոր օղակավարներին, որոնք ամբողջ տարա-
ծությունից, բայց ոչ պակաս քան 1 հեկտարից, ստացել են
երեքնուկի և առվույտի սերմերի այնպիսի բերք, որը 75 տոկոսով
գերազանցում է կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար
սահմանված ցուցանիշները:

9. Այն առաջավոր օղակավարներին, որոնք 1938 թվին շա-
քարի ձակնդեղի բերք ստացել են հեկտարից միջին հաշվով ոչ
պակաս այնպիսի քանակությունից, որը 50 տոկոսով գերազան-
ցում է կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար այս որոշ-
մամբ սահմանված ցուցանիշները:

10. Այն առաջավոր օղակավարներին, որոնք ամբողջ տա-
րածությունից, բայց ոչ պակաս 0,5 հեկտարից, ստացել են կերի
ձակնդեղի այնպիսի բերք, որը 100 տոկոսով գերազանցում է
կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար սահմանված ցու-
ցանիշները:

11. Այն առաջավոր բրիգադիրներին, որոնք առնվազն 5 հեկ-
տար տնկելով կամ ցանկելով, ամբողջ հողամասից միջին հաշվով
ստացել են ծխախոտի այնպիսի բերք, որը 25 տոկոսով գերա-
զանցում է կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար սահ-
մանված ցուցանիշները:

12. Այն առաջավոր օղակավարներին, որոնք առնվազն 1,5
հեկտար հողամասից ստացել են ծխախոտի այնպիսի բերք, որը
50 տոկոսով գերազանցում է կոլտնտեսությունների և սովխոզնե-
րի համար սահմանված ցուցանիշները:

13. Պտղատու և խաղողի այգիների այն առաջավոր կոլտնե-
տեսականներին և սովխոզների բանվորներին, որոնք ստացել են
կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար սահմանված ցու-
ցանիշները 50 տոկոսով գերազանցող բերքատվությոն:

14. Պտղատու տնկարանների այն առաջավորներին, որոնք
ստանդարտ վայրակների և տնկանյութի աճեցումով հասել են
այնպիսի ցուցանիշների, որոնք 25 տոկոսով գերազանցում են
կոլտնտեսությունների և սովխոզների համար սահմանված ցու-
ցանիշները:

15. Կարտոֆիլի, կաղամբի, պամիդորի ու վարունգի, գլուխ-
սոխի, գազարի, ճակնդեղի այն առաջավոր օղակավարներին, ո-
րոնք առնվազն մեկ հեկտար հողամասից ստացել են այնպիսի
բերք, որը 50 տոկոսով գերազանցում է կոլտնտեսությունների և
սովխոզների համար սահմանված ցուցանիշները:

16. Այն ծխապահներին, որոնք յուրաքանչյուր 10 զամբիկից
աճեցրել են առնվազն 9 մտրուկ:

17. Այն կթվորներին, որոնք իրենց սպասարկած կովերի
խմբում յուրաքանչյուր ֆուրաժային կովից ստացել են տարեկան
հետևյալ միջին կիթը, ըստ ցեղերի՝ լիտրերով.

Խոլմոզորյան, շվից, հոլլանդական զտարյուն կովերից՝
2.500, նրանց մետիսներից — 2.100:

Սիմմենտալ, գերմանական-կարմիր զտարյուն կովերից՝
2.300, նրանց մետիսներից՝ 1.900:

Մնացած ցեղերի բոլոր մետիսներից և տեղական անասուն-
ներից — 1.700:

18. Այն հորթապահներին, որոնք ստացել են մինչև 6 ամ-
սական հասակի հորթերի օրական միջին աճ, մատղաշի անկ-
ման բացակայության դեպքում.

շվից և սիմմենտալ ցեղի հորթերի համար՝ առնվազն 700
գրամ.

տեղական անասունների հորթերի համար՝ 500 գրամ:

19. Այն հովիվներին, որոնք իրենց սպասարկած ոչխարների

Հոտից միջին հաշվով տարեկան ստացել են հետևյալ քանակու-
թյաբ բուրդ (կիլոգրամներով)

	Սովորական դանակներ	Ռամբուլե	Պրեկոս	Կլոսկոտակներ զատյուն
Մեծահասակ խոյերի հոտից	9,0	8,5	6,0	4,5
Մեծահասակ մաքիների հոտից և խոյիկ- ների հոտից	6,0	5,8	4,2	3,2
Թոխիների հոտից	5,5	5,3	3,3	3,2
Մեծիս ոչխարների հոտից (նրբագեղմ խո- յերից)	1-ին և 2-րդ կարգի	3-րդ և 4-րդ կարգի		
Մեծիս ոչխարների հոտից (նրբագեղմ խո- յերից) ոտվտոգներում և կոլտնտեսային ֆերմա- ներում մեծիս բրդի ստացված քանակությունը՝ մեծահասակ մաքիների և խոյիկների հոտերից .	4,2	—	—	3,8
Մառաշի հոտերից	3,3	—	—	3,0

20. Այն հովիվներին, որոնք իրենց սպասարկած մաքիների
հոտերում ստացել են գառներ և հասցրել մինչև մորից անջա-
տելու հասակը տարվա սկզբից եղած յուրաքանչյուր 100 մա-
քիից և ծածկված շիշակից՝

Պրեկոս ցեղի ոչխարներից՝ առնվազն	125
Նրբագեղմ և մեծիս ոչխարներից՝ առնվազն	120
Կարակուլ և մորթացու, դմակավոր, ցիգայան, անգլիական ոչխարներից ու նրանց մետիսներից, առնվազն	110
Դիսսարական, սարաջինի, բալբաս և թուշի ոչխարներից առնվազն	105

ՄԱՆՈՒՌԻԹՅՈՒՆ. — Եթե հովիվներն սպասարկում են
առաջին անգամ ծնող նրբագեղմ և մեծիս մաքիներից
կազմված հոտեր, ապա գառների աճի ցուցանիշներն իջե-
ցրեն 15 տոկոսով՝ մեծահասակ մաքիների հոտերի համար
սահմանվածի համեմատությամբ:

21. Այն խողապահներին, որոնք իրենց սպասարկած 9 ամ-
սականից բարձր բոլոր մերուններից ստացել և պահպանել են
առնվազն 14 խոճկոր՝ յուրաքանչյուր մերունից:

22. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին
մասնակցելու իրավունք տալ տրակտորային բրիգադաների այն
բրիգադիրներին, տրակտորիստներին, կոմբայնավարներին, կալ-
սիչների մեքենավարներին, դաշտավարության, անասնապահու-
թյան և գյուղատնտեսության այլ ճյուղերի այն առաջավորներին,
որոնք 1937 թվին ձեռք են բերել այս որոշմամբ սահմանված
ցուցանիշները, իսկ 1938 թվին առաջ են քաշվել ավելի պատաս-
խանատու այլ աշխատանքի:

VI. ՅՈՒՅԱՀԱՆԳԵՍԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Սահմանել Ցուցահանդեսին մասնակցողների ընտրության
հետևյալ կարգը:

1. Այն կոլտնտեսությունները, մեքենա-տրակտորային կա-
յանները, կոլտնտեսային անասնապահական ֆերմաները, սելեկ-
ցիոն և փորձնական կայանները, գիտա-հետազոտական հիմնարկ-
ները, գյուղատնտեսության կազմակերպիչները, առաջավորներն
ու մասնագետները, որոնք ձեռք են բերել այս որոշմամբ սահ-
մանվածից ոչ ցածր ցուցանիշներ, Համամիութենական Գյուղա-
տնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու ցանկության մասին
գիմում են տալիս ռեսպուբլիկայի Հողագործության ժողովրդա-
կան կոմիսարի անունով: Դիմումները տրվում են շրջանային հո-
ղային բաժինների միջոցով, որոնց պարտականությունն է ստու-
գել դիմումների մեջ մատնանշված ցուցանիշները, կազմել բնու-
թագրերն ու ազդողովետ-պասպորտները:

2. ՍՍՌՄ Սովետական տնտեսականության և Սննդարդժողկոմա-
տի սխտեմի սովխոզները և սովխոզների առաջավոր բանվորներն
ու մասնագետները Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցու-
ցահանդեսին մասնակցելու ցանկության մասին դիմումները տա-
լիս են համապատասխան ժողկոմատի ժողովրդական կոմիսարի
անունով՝ գրեկտորի միջոցով և պատճենը՝ շրջանային հողբաժ-
նին: ՍՍՌՄ Սովետական տնտեսականության և Սննդարդժողկոմատի

սխառեմի սովխոզների դիրեկտորներին, սովխոզների առաջավոր-
ների ու մասնագետների դիմումների ստուգումը կատարում են
ժողովմատները, որոնց վրա է դրվում նաև բնութագրերն ու
ագրոգոտվեա-պասպորտները կազմելու պարտականությունը:

Մյուս բոլոր սովխոզները և այդ սովխոզների առաջավոր
բանվորներն ու մասնագետները, ինչպես նաև ինստիտուտների,
սեկեկցիոն ու փորձագիտական կաշանների գիտական աշխատող-
ները դիմումները տալիս են ռեսպուբլիկայի Հողագործություն
ժողովրդական կոմիտարի անունով, նույնպես շրջանային հող-
բաժնի միջոցով:

3. Գյուղատնտեսության այն առաջավորները, կազմակեր-
պիչներն ու մասնագետները, որոնց համար այս որոշմամբ ցու-
ցանիշներ չեն սահմանված, նույնպես կարող են դիմումներ տալ
Յուցահանդեսին մասնակցելու ցանկության մասին, կամ թե
կարող են Յուցահանդեսին մասնակցելու թեկնածու առաջադրվել
տեղական սովետական ու պարտիական կազմակերպությունների
կողմից:

4. Շրջանային հողային բաժինները թեկնածուներին ներկա-
յացնում են շրջսովետների գործկոմների քննությանը և վերջիննե-
րիս եզրակացության հետ միասին թեկնածուների բոլոր փաստա-
թղթերն ուղարկում են ռեսպուբլիկայի Հողժողովմատին, որի վրա
է դրվում ստացված նյութերի ստուգման և դրանք ռեսպուբլիկայի
ժողովմատին ներկայացնելու պարտականությունը:

5. ՍՍՌԲ Սովետական տնտեսության և Սննդարդժողովմա-
տի սխառեմի սովխոզների միավորումները Համամիութենական
Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի թեկնածուների վերաբերյալ
նյութերը քննում և ներկայացնում են ռեսպուբլիկայի ժողովմատ-
վետին:

6. Ռեսպուբլիկայի ժողովրդական Կոմիտարների Սովետը
Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի թեկնա-
ծուներին ներկայացնում է Համամիութենական Գյուղատնտեսա-
կան Յուցահանդեսի Գլխավոր կոմիտեի հաստատությանը:

7. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի
Գլխավոր կոմիտեն քննում և հաստատում է Համամիութենական
Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու թեկնածուներին,
որի մասին հրապարակում է իր տպագիր բյուլետեններ-
ում:

Ք Ա Ղ Վ Ա Ծ Ք

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅՈՒՑԱ-
ՀԱՆԴԵՍԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵԻ 1939 թ. ՄԱՐՏԻ 22-Ի
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ի Ց

(Հայկական ՍՍՌ-ին վերաբերող ցուցանիշները)

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի
Գլխավոր կոմիտեն Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ի Ց.

1. Հաստատել լրացուցիչ ցուցանիշներ ըստ այն հիւղերի
ու կուլտուրաների, որոնք Համամիութենական Գյուղատնտեսական
Յուցահանդեսի Գլխավոր կոմիտեի 1939 թ. փետրվարի 16-ի ո-
րոշմամբ չեն նախատեսվել:

2. Սահմանել, որ ցուցահանդեսին մասնակցողների ընտրու-
թյունն ըստ լրացուցիչ ցուցանիշների պետք է կատարվի այն
կարգով, որ նախատեսված է Յուցահանդեսային Գլխավոր կոմիտեի
1939 թ. փետրվարի 16-ի որոշման 6-րդ բաժնում:

3. Սահմանել, որ լրացուցիչ ցուցանիշներով մասնակցելու
իրավունքը վերապահվում է՝

ա) այն կուլտնտեսություններին, սովետական տնտեսությու-
ններին ու կուլտնտեսային անասնապահական ֆերմաներին, որոնց,
առաջինը՝ երկու տարվա՝ 1937—1938 թ. թ. ընթացքում ձեռք
բերած միջին բերքատվությունը, ըստ կուլտուրաների, կամ ա-
նասնապահության մթերատվությունը ցածր չի այն ցուցանիշնե-
րից, որ այս որոշմամբ սահմանվել են ռեսպուբլիկաների, երկ-
րամասերի և մարզերի համար, հաշվի առնելով նրանց զոնային
առանձնահատկությունները և ցանքային տարածությունները:
Երկրորդ՝ որոնք մթերքներ հանձնելու գործում պետության հան-
դես 1937 և 1938 թ. թ. իրենց պարտավորությունները լրիվ
կատարել են:

բ) սոցիալիստական գյուղատնտեսության այն առաջավոր-
ները, որոնք այս վերջին տարում, այսինքն 1938 թ. ձեռք են

բերել սույն որոշմամբ գյուղատնտեսության առաջավորները համար նախատեսվածից ոչ պակաս ցուցանիշներ:

ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՐՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅՈՂՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ, ԸՍՏ ԱՌԱՆՁԻՆ ԿՈՒՆՈՒՐԱՆԵՐԻ

Սահմանել հետևյալ ցուցանիշները գյուղատնտեսության առանձին ճյուղերի նկատմամբ, որոնց իրավունք է վերապահվում մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից:

ԲՐՆՁԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

1. Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են ոչ պակաս քան 34 ցենտ. բերք:

ՅՈՒՂԱՏՈՒ, ԷՖԻՐԱՅԻՆ-ՅՈՒՂԱՏՈՒ ԵՎ ԴԵՂԱՏՈՒ ԿՈՒՆՈՒՐԱՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են ոչ պակաս քան 34 ցենտ. բերք:

1. Սոյա— վոչ պակաս քան 8 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտարից:

2. Կտավճատ (գանգրավուշ)— ոչ պակաս քան 6 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտարից:

3. Արախիս— ոչ պակաս քան 8 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտարից:

4. Սոյայի ամբողջ ցանքատարածությունը 10 հեկտարից, իսկ կտավճատի (գանգրավուշ) կամ արախիսի ցանքային տարածությունները 5 հեկտարից պակաս չպետք է լինեն:

ՌԵՀԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

11 ցենտներից ոչ պակաս չոր տերև յուրաքանչյուր հեկտարից:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են ոչ պակաս քան 34 ցենտ. բերք:

ԿԵՐԱԲՈՒՅԱՍՅԻՆ ԿՈՒՆՈՒՐԱՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են ոչ պակաս քան 34 ցենտ. բերք:

Տուրնեպսի և կերի շաղգամի նկատմամբ՝ ցանված ու տրնկված ամբողջ տարածություններից, բայց ոչ պակաս քան 3 հեկտարից, և կերային կաղամբի, դդումի և ձմերուկի ամբողջ տարածություններից, բայց ոչ պակաս քան մեկ հեկտարից— ստացել են 300 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

Կերի գազար.— Ցանքային ամբողջ տարածություններից, սակայն ոչ պակաս քան մեկ հեկտարից— ստացել են 250 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ՍՈՂՈՍՅԻՆ ԿՈՒՆՈՒՐԱՆԵՐ.—

Ցանքային ամբողջ տարածություններից, սակայն ոչ պակաս քան 3 հեկտարից և յուրաքանչյուր հեկտարից առնվազն 200 ցենտներ բերք:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են ոչ պակաս քան 34 ցենտ. բերք:

Կերի ճակնդեղի ամբողջ տնկված տարածություններից— սակայն ոչ պակաս քան 1,5 հեկտարից— առնվազն 6 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտարից:

Տուրնեպսի.— Ցանված ամբողջ տարածություններից, բայց ոչ պակաս քան մեկ հեկտարից, իսկ գոնգեղ (ծրյոքա) առնվազն—

0,5 հեկտարից ստացել են սերմացու բերք 4 ցենտներից ոչ պակաս յուրաքանչյուր հեկտարից:

ԿԵՐԱՅԻՆ ԳԱԶԱՐԻ, ԿԱՂԱՄԲԻ, ԴԴՈՒՄԻ ԵՎ ՋՄԵՐՈՒԿԻ.—

Տնկած ամբողջ տարածություններից, բայց ոչ պակաս քան 0,5 հեկտարից — 3 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ՍՄԵՐԻԿՅԱՆ ՍԻՋԱԽՈՏԻՅ, ԴՈՆԵԻԿԻ ԵՎ ՄՈԳԱՐԻ (Morap).—

Սերմացուների ամբողջ տարածություններից, որը 5 հեկտարից պակաս չպետք է լինի՝ 3 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ՄԱՐԳԱԳԵՏՆԱՅԻՆ ՎԱՐՍԱԿԻ ԵՎ ԱՆՔԻՍ ԿԱՍՏՅՈՐԻ.—

Սերմացուների ամբողջ տարածություններից, որը չպետք է պակաս լինի 5 հեկտարից, առնվազն 2,5 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ՇՎԵԴԱԿԱՆ ՍՊԻՏԱԿ ԵՐԵՔՆՈՒԿԻ, ՄԱՐԳԱԳԵՏՆԱՅԻՆ

ԱՂՎԵՍԱՊՈԶԻԿ ԵՎ ՍՊԻՏԱԿ ՊՈԼԵՎԻՅԱՅԻ.—

Ամբողջ սերմացուի տարածություններից, որը երկու հեկտարից պակաս չպետք է լինի, առնվազն 1,5 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ՍՈՒԴԱՆԿԱՅԻ.—

Ամբողջ սերմացուների տարածություններից, սակայն ոչ պակաս 5 հեկտարից, առնվազն 6 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

ԿՈՐՆԳԱՆԻ.—

Սերմացուների ամբողջ տարածություններից, սակայն ոչ պակաս քան 5 հեկտարից, առնվազն 6 ցենտներ բերք յուրաքանչյուր հեկտարից:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին այն կոլտնտեսություններին

ու սովետական տնտեսություններին, որոնք 1937—1938 թվականներին սիլոսացումը կատարել են աշտարակներում, երեսապատած տրանշեյներում և փոսերում, ստացել են լավ որակի սիլոս և 1937—1938 թվերին կերակրել են յուրաքանչյուր կթի կովին տարեկան ոչ պակաս երկու տոննա սիլոսով:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին այն կոլտնտեսություններին ու սովետական տնտեսություններին, որոնք 1937—1938 թվերին արհեստական մարգագետինների ամբողջ տարածություններից, սակայն ոչ պակաս քան 10 հեկտարից, ստացել են՝

Չոռոգվող և լեռնադաշտային մարգագետինների յուրաքանչյուր հեկտարից ոչ պակաս քան 25 ցենտ. խոտ և ցածրադիր, խոնավ և ողողվող մարգագետինների յուրաքանչյուր հեկտարից — ոչ պակաս քան 35 ց. խոտ:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին այն կոլտնտեսություններին և սովետական տնտեսություններին, որոնք բնական խոտհարքների տարածության ոչ պակաս քան 25% -ի վրա սիստեմատիկաբար խնամք են տանում՝ կոպիտ տերեւավոր մոխրատերքը քաղհանելով, հեղեղումներից առաջացած կիտվածքների հավաքումով, չորացնող կանաքների ընթացիկ վերանորոգումով, կոճերի և մացառների հավաքումով, պարարտացումով, ձյան կուտակումով և այլն, և բնական խոտհարքների ամբողջ տարածության մեծ մի հեկտարից ստացել են՝

Չոռոգվող և լեռնադաշտային մարգագետինների յուրաքանչյուր հեկտարից 10 ց. խոտ և խոնավ, ցածրավայր, ողողվող մարգագետինների յուրաքանչյուր հեկտարից ոչ պակաս քան 25 ցենտ. խոտ:

ԲԱՆՋԱՐԱՆՈՅԱՅԻՆ-ԲԱԽՉԱՅԻՆ ԿՈՒՏՈՒՐԱՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՅ

ՍԵՐՄԱՐԱՆՆԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուրահանդեսին այն կոլտնտեսություններին

և սովետական տնտեսություններին, որոնք 1937—1938 թվերին ստացել են ցանքային ամբողջ տարածություններից՝ ներքոհիշյալից ոչ պակաս բերքատվություն՝

ԿՈՒՆՏՐԱՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆԸ	Բանջարեղձական և բախչային կուլտուրաների ամբողջ տարածություններից, որը չպետք է պակաս լինի		
	Մեկ հեկտարից	Երկու հեկտարից	Երեք հեկտարից
	Յ է ն տ ն ե ր ո վ		
Սխտր . . .	60	—	—
Սոխ ցանքային . . .	80	—	—
Փաղկակաղամբ . . .	70	—	—
Տաքտեղ կծու . . .	50	—	—
Կարաչկի . . .	250	—	—
Բադրձան . . .	—	150	—
Տաքտեղ քաղցր . . .	—	100	—
Ս է խ	—	120	—
Ձմերուկ	—	—	180
Դդում	300	—	—

ԲԱՆՋԱՐԱՆՈՅԱՅԻՆ ԿՈՒՆՏՐԱՆԵՐԻ ՍԵՐՄԵՐԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

Սերմնարանների ամբողջ տարածությունից, սակայն ոչ պակաս քան մեկ հեկտարից, ստացել են՝ վարունգի և կաղամբի սերմ — 3 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտ. Սեղանի գաղարի սերմ — 4,5 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտ. Սոխի, շաղգամի և ռեհանի սերմ — 4 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտ. Պամիդորի սերմ — 0,6 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտ. Ձմերուկի սերմ — 1,5 ցենտներ յուրաքանչյուր հեկտ. Տաքտեղի, բադրձանի և սեխի սերմ — 1,2 ցենտ. յուրաքանչյուր հեկտ. Ցանքային ամբողջ տարածությունից, սակայն ոչ պակաս քան 3 հեկտար, ըստ որում՝ յուրաքանչյուր հեկտարից՝

Սեղանի ձախնդեղի և լոբու սերմ — 10 ցենտներ

Շաքարային սիսեռի սերմ — 12 ցենտներ

Պաշտպանված հողակտորների՝ ծածկված ցանքային վողջ տարածությունից ստացվող բերքը չպետք է ցածր լինի՝

Ջերմացային բանջարեղենի նկատմամբ, ոչ պակաս քան 500 շրջանակ- տարածությամբ, միջին թվով ամբողջ շրջանակաշրջ-

ջանառության ընթացքում (վարունգ, սեխ, պամիդոր, բողկ, սոխ, սպանաղ, սալատ) յուրաքանչյուր ջերմացային շրջանակից 14 կիլոգրամից ոչ պակաս բերք ստանալու դեպքում, ըստ որում, Կանաչ սոխի կշռային քաշը 25 %-ից ավելի չպետք է լինի:

ՋԵՐՄՈՅԱՅԻՆ ՎԱՐՈՒՆԳԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Ոչ պակաս քան 100 շրջանակ- տարածության դեպքում — բերքատվությունը առնվազն 10 կիլոգրամ յուրաքանչյուր շրջանակից:

ՋԵՐՄՈՅԱՅԻՆ ՊԱՄԻԴՈՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Ոչ պակաս քան 100 շրջանակ-տարածության և յուրաքանչյուր ջերմացային շրջանակից 9 կիլոգրամ հասած պամիդոր ստանալու դեպքում:

ԲԼՈԿԱՅԻՆ ՋԵՐՄԱՍԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Առնվազն 500 քառակուսի մետր տարածությամբ վարունգի կամ պամիդորի բերք՝ ոչ պակաս քան 500 ցենտներ մեկ հեկտար ջերմատնից:

ՍԵՊԱՅԻՆ (ԿԼԻՆՍԿԻՅ) ՋԵՐՄԱՍԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Առնվազն վեց վառարան տարածությամբ, բերքատվությունը ոչ պակաս 100 հատ վարունգ՝ ջերմատան յուրաքանչյուր ինվենտարային քառակուսի մետրից կամ յուրաքանչյուր վառարանից առնվազն 3200 վարունգ:

Կուլտնտեսությունները, սովետական տնտեսությունները և առաջավորները, որոնք ձեռք են բերել կարտոֆելի, բանջարանոցային և բախչային կուլտուրաների բարձր բերքատվություն — այն շրջաններում, որտեղ նոր են ներմուծվել այդ կուլտուրաները, ինչպես և բոլոր մյուս բանջարանացային և բախչային կուլտուրաների և նրանց սերմարանների նկատմամբ, որոնք նշված չեն Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսային Գըլխավոր կոմիտեի սույն որոշման մեջ, ներկայացվում են Ցուցահանդեսային Գըլխավոր կոմիտեի հաստատությանը անհատական բնորոշության կերպով — ըստ իրենց լավագույն ցուցանիշների, որոնք ձեռք են բերել այդ կուլտուրայի գծով:

ԳԱՅԼՈՒԿԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն կոլտնտեսություններին և սովետական տնտեսություններին, որոնք 1937—1938 թ. թ. ամբողջ տնկված տարածություն յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են հետևյալ քանակի բերք՝

Գ Ա Յ Լ Ո Ւ Կ Ի Զ Ա Ս Մ Ա Ր		
2 տարեկան	3—4 տարեկ	5 և ավելի տարեկան
2,5 ց.	4,5 ց.	8,5 ց.

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին զալուկագործության գծով կարող են մասնակցել այն կոլտնտեսությունները, որոնք զալուկի ամբողջ տարածությունից ստացել են բերք, այն պայմանով, եթե այդ տարածությունը 2 հեկտարից պակաս չէ։ Բերքատվությունը հաշվել կոլտնտեսություններում և սովետական տնտեսություններում զալուկով զբաղեցված լիարժեք տարածությունից։

ՍՈՒԲՏՐՈՊԻԿ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն կոլտնտեսություններին և սովետական տնտեսություններին, որոնք 1937—1938 թ. թ. ձեռք են բերել ներքոհիշյալից ոչ պակաս բերքատվություն՝

Գերանի (խորդենի) գծով.— տնկված ամբողջ տարածության յուրաքանչյուր հեկտարից 180 ցենտներից ոչ պակաս կանաչ մասսա։ Սակայն տնկման տարածությունը 3 հեկտարից պակաս չպետք է լինի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ-ՓՈՐՁԱՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին պետական տեսակա-փորձա-հողամասերին և տեսակափորձման այն առաջավորներին, որոնք իրենց 1938 թ. օրինակելի աշխատանքով— տեսակա-փորձման բնագավառում և տեղական լավագույն տեսակների հայտնաբերումով արել են գործնական առաջադրություններ տեսակների տեղադրման գործում իրենց սպասարկման շրջանի կոլտնտեսային, սովետական տնտեսային արդյունաբերության մեջ և որը հաս-

տատված է հացահատիկային կուլտուրաների սորտա-փորձային պետական հանձնաժողովի կողմից։

ԹԹԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՅՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն կոլտնտեսություններին ու սովետական տնտեսություններին և պետական թթագործական տնկարաններին, որոնք 1937—1938 թվերին ձեռք են բերել տրնկանյութերի և թուփ-պլանտացիաների (Рустков) ներքոհիշյալից ոչ պակաս ցուցանիշներ՝

1. Յուրաքանչյուր հեկտարից 30.000 հատից ոչ պակաս 2—3 տարեկան ստանդարտ տնկիներ ստանալու դեպքում։

2. Թուփ-պլանտացիաների յուրաքանչյուր հեկտարին 6.667 հատ տունկ տեղավորելու և կաշողականությունը 95%-ից ոչ պակաս լինելու դեպքում։

3. Պատվաստածների կաշողականությունը 75%-ից ոչ պակաս լինելու դեպքում։

III. ԱՆԱՄՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅՈՒՑԱՆԻՇՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՅՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

1. ԱՅԾԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ Գ Ծ Ո Վ.—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք 1937—1938 թ. թ. յուրաքանչյուր տարվա սկզբին ստացել են ոչ պակաս քան յուրաքանչյուր 100 գլուխ մայրերից և բեղմնավորված ածիկներից՝ կաթնակերության շրջանն անցած՝

1. Պրիդոնական ցեղի ածերից	145 ուլ
2. Այլ մազային և կաթնային ցեղերից	120 »
3. Անգորական ցեղից	100 »
4. Անգորականների մետիսների ցեղից	110 »

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք 1937—1938

թ. թ. ստացել են յուրաքանչյուր գլխից ոչ պակաս՝

1. Պրիդոնական ցեղից — ալծի մազ 0,35 կիլոգրամ
2. Պրիդոնականների մետիսներից և այլ ցեղերից — 0 2 կգ.
3. Անգորական ցեղի ալծի բուրդ 2,5 կիլոգրամ
4. Անգորականների մետիսներից — բուրդ 1,0 կիլոգրամ:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք 1937—1938 թ. թ. յուրաքանչյուր գլխից ստացել են տարեկան միջին կաթնատվությոն 200 լիտրից ոչ պակաս:

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք վերապահվում է այն սովետական տնտեսություններին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք ունեն ալծաբուծական ֆերմաներում ոչ պակաս քան 20 մայր ալծ:

2. ՊԵՏԱԿԱՆ ԶԻԱԲՈՒԾԱՐԱՆՆԵՐԻ Գ Ծ Ո Վ .—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին պետական այն ձիաբուծարաններին, որոնք 1937—1938 թ. թ. կատարել են բեղմնավորման պլանը և ապահովել են՝ 1937 թ. պետական ձիաբուծական հովատակներով — մարտկաբերությունը (ծինը)՝ ձեռքով կամ արհեստական բեղմնավորման միջոցով բեղմնավորվածներին ոչ պակաս 70%, իսկ КОСЯУН-ի բեղմնավորելու դեպքում՝ ոչ պակաս 80%:

4. ՈՒՂՏԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ, ԱՎԱՆԱԿԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶՈՐԵ-

ՊԱՀՈՒԹՅԱՆ Գ Ծ Ո Վ .—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք ունեն 15 մայրից ոչ պակաս և որոնք 1937—1938 թ. թ. 2 տարվա ընթացքում 100 մայրերից աճեցրել են ոչ պակաս քան 85 ուղտի մատղաշներ:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին, սովետական տնտեսության և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք ունեն ոչ պակաս 10 մայր և որոնք 1937—1938 թ. թ. 100 մայրից աճեցրել են 65 ջորուկներ:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն սովետական տնտեսություններին, սովետական տնտեսության և կոլտնտեսային ֆերմաներին, որոնք ունեն առնվազն 10 մայր ավանակ և որոնք 1937—1938 թ. թ. — 100 մայր ավանակներից աճեցրել են ոչ պակաս 80 բուռակ:

5. ՃԱԳԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ Գ Ծ Ո Վ .—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն կոլտնտեսային ճագարաբուծական ֆերմաներին, որոնք ունեն առնվազն 35 գլուխ մայր-ճագարային հոտ, և որոնք 1937—1938 թ. թ. տարվա ըսկզբին ունեցած յուրաքանչյուր մայր ճագարից ստացել են ոչ պակաս քան 11 ճագարի ձագ (հաշվի չառնելով մատղաշներից ստացված աճը):

ԾԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.— Ճագարի ձագերի գործնական ելույթը որոշվում է տարվա ընթացքում իրացված և տարվա վերջում տնտեսությունում մնացած 2 ամսականից ոչ պակաս մատղաշների քանակով:

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին անգորական ցեղի ճագարաբուծական ֆերմա ունեցող այն կոլտնտեսություններին ու սովետական տնտեսություններին, որոնք յուրաքանչյուր մայր ճագարից ու նրա աճից միջին թվով տարեկան ստացել են խուղած մազ՝

Սովետական տնտեսություններում — 750 գրամից ոչ պակաս,
կոլտնտեսություններում — 500 գրամից ոչ պակաս:

6. ՄԵՂՎԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ Գ Ծ Ո Վ .—

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսին այն կոլտնտեսային և սովետական տնտեսության մեղվապահներին, որոնք ունեն առնվազն 20 մեղվի ընտանիք և որոնց 1937—1938 թ. թ. ձմեռող մեղվի յուրաքանչյուր ընտանիքից ստացել են 40 կիլոգրամից ոչ պակաս համախառն մեղր և 0,8 կիլոգրամից ոչ պակաս համախառն մոմ:

**III. ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՅՈՒՂԱ-
ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ
ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ**

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին գյուղատնտեսության այն առաջավորներին, որոնք բարձր և կայուն բերքատվության, անասնապահության զարգացման ու լավացման համար մղվող պայքարում և գյուղատնտեսական բարդ մեքենաների արտադրողականության բարձրացման գործում 1938 թ. ձեռք են բերել հետևյալ ցուցանիշները.

1. Կոլտնտեսությունների առաջավոր օղակայիններին (չբոլորներին), որոնք յուրաքանչյուր հեկտարից ստացել են 44 ցենտներին ոչ պակաս բրինձ:

2. Փանգրավուշի (կտավհատի), սոյայի, արախիսի կուլտուրաների գծով առաջավոր օղակավարները, որոնք ցանքային ամբողջ տարածություններից 1938 թ. ստացել են կոլտնտեսության համար սահմանված բերքատվության նորմաներից 50 %-ով ավելի բերք:

3. Կարտոֆելի, բանջարեղենների և բոստանային կուլտուրաների բարձր բերքատվության այն շրջանների օղակային առաջավորները, որտեղ նշված կուլտուրաները նոր են մուտք գործել, ներկայացվում են անհատական ընտրության կարգով՝ Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսի կոմիտեին ի հաստատություն:

4. Կերային կուլտուրաների առաջավոր օղակավարները, որոնք սույն վորդման 4-րդ բաժնում իրենց կոլտնտեսություններին, սովետական տնտեսությունների համար նախատեսված բերքատվության նորմաներից ստացել են 50 %-ից ավելի:

5. Այն առաջավոր օղակավարները, որոնք 1938 թվին ստացել են կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների համար սահմանված բերքատվության ցուցանիշներից կիսով չափ ավելի բերք և եթե նրանց մշակության տարածությունը պակաս չէ՝

ա) Սերմնարանների գծով — ծաղկակաղամբ, ցանքային սոխ, սխտոր, շաղգամ, դոնգեղ, կաբաչկի, դդում, վանաշ սիսեռիկ, կծու և քաղցր պղպեղ 0,5 հեկտարից, իսկ մնացած կուլտուրաների համար մեկ հեկտարից:

բ) Զերմոցային բանջարեղենների գծով — ոչ պակաս 250 շրջանակից:

գ) Զերմոցային վարունգի կամ պամիդորի գծով — 50 շրջանակից ոչ պակաս:

դ) (Բլոկային) ջերմոցների գծով 300 քառ. մետրից ոչ պակաս ինվենտարային տարածություն:

ե) Զերմատների գծով — 3 վառարանից ոչ պակաս:

10. Գայլուկագործության գծով առաջավոր բրիգադավարները, որոնք իրենց առնվազն 1,5 հեկտար տարածությունից ստացել են կոլտնտեսությունների, սովետական տնտեսությունների համար սահմանված ցուցանիշներից ոչ պակաս քան 25% ավելի բերք:

Գայլուկագործության գծով, առաջավոր օղակավարները, որոնք ստացել են առնվազն մեկ հեկտար հողային տարածությունից՝ կոլտնտեսությունների և սովետական տնտեսությունների համար սահմանված բերքատվության ցուցանիշներից — ոչ պակաս քան 50 %-ի չափով ավելի բերք:

19. Առաջավոր տրակտորիստները, որոնք իրենց հերթափոխության ընթացքում ՍՏՀ նախի տրակտորով տվել են 500 հեկտարից ոչ պակաս արտադրանք:

20. Առաջավոր շոֆերները, որոնք ամբողջ բեռնափոխադրության ընթացքում (հուլիս-հոկտեմբեր) կարողացել են կատարել միջին թվով յուրաքանչյուր 30 օրացուցային օրում — ոչ պակաս քան՝

«ԳԱԶ» ավտոմեքենայով — 3750 տոննա — կիլոմետր.

«ԶԻՍ» ավտոմեքենայով — 7500 տոննա — կիլոմետր:

Վառելանյութերի խնայողությունը 7 %-ից ոչ պակաս (հաստատված նորմաների համեմատությամբ) և ավտոռեզինների խնայողությունը 25 %-ից ոչ պակաս, միաժամանակ բեռնափոխադրման ամբողջ ընթացքում պահպանելով ավտոմեքենան տեխնիկական նորեկ վերազանց վիճակում:

21. Ոչխարներ և արհեստական բեղմնավորման կայանների

տեխնիկները, որոնք 1938 թ. համար հաստատված պլանը լիովին կատարել են և 1937 թվին կայանում արհեստական բեղմնավորած մայր մաքիների 97%-ը հղիացել են:

22. Խոշոր եղջերավոր անասունների արհեստական բեղմնավորման կայանների տեխնիկները, որոնք 1938 թ. համար սահմանված պլանները լրիվ կատարել են և 1937 թ. արհեստական բեղմնավորումից ստացել են ոչ պակաս 95 % կովերի բեղմնավորվածություն (հղիություն):

23. Չիերի արհեստական բեղմնավորման կայանների տեխնիկները, որոնք կատարել են 1938 թ. համար սահմանված զամբիկների արհեստական բեղմնավորման պլանը, կազմակերպել են բեղմնավորման հետեվանքների մանրամասն հաշվառում և ստացել են 85 %-ից ոչ պակաս զամբիկների հղիացում (բեղմնավորում):

24. Անասնապահ-հովիվները, որոնք աշխատել են անասնապահական ֆերմայի մեկ բրիգադայում 2 տարուց վոչ պակաս և երբ նրանց սպասարկող խմբի անասունների ցուցանիշները (կաթնատվությունը, մատղաշների աճը, գերացումը, բուծումը) բավարարում են Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյանդանդեսի պահանջներին:

25. Յուլյապահները, որոնք ֆերմայում աշխատել են 2 տարուց վոչ պակաս և պատրաստել են Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուլյանդանդեսին ցուցադրելու լավագույն ցեղային ցուլեր, նույնպես և այն ցուլապահները, որոնք աշխատել են ֆերմայում 2 տարուց ոչ պակաս, և որոնք տարել են ցուլ-արտադրողների նկատմամբ լավ ցեղաբուծական աշխատանք ու ապահովել են նրանց առողջ վիճակը: Թե մեկ և թե մյուսն ընտրվում են անհատական կարգով և ներկայացվում տեղական կազմակերպությունների կողմից:

26. Հովիվները, որոնք իրենց սպասարկած այծերի հոտում— յուրաքանչյուր 100 մայր գլուխ այծից և բեղմնավորված այծիկներից ստացել են կաթնակերության շրջանն անցած ուլեր՝

1. Պրիդոնական ցեղից— ոչ պակաս 155 ուլ
2. Այլ մազատու և կաթնային ցեղի այծերից—
ոչ պակաս 130 ուլ
3. Անգորական ցեղից— ոչ պակաս 102 ուլ

4. Անգորականի մետիսներից— ոչ պակաս 115 ուլ:

27. Հովիվները, որոնք իրենց սպասարկած հոտի յուրաքանչյուր գլուխ այծից միջին հաշվով տարեկան ստացել են հետևյալ քանակությամբ բուրդ կամ աղվամազ (դֆտիկ).

1. Պրիդոնական ցեղի այծերից՝ ոչ պակաս քան 0,4 կլգր.
2. Պրիդոնականների մետիսներից և մյուս մազատու այծերից՝ ոչ պակաս քան 0,25 կլգր.
3. Անգորական ցեղի այծերից՝ ոչ պակաս քան 3,0 կլգր.
4. Անգորականների մետիսներից՝ ոչ պակաս քան 1,5 կլգր.:

Հովիվները, որոնք իրենց սպասարկած հոտի յուրաքանչյուր այծից ստացել են միջին թվով տարեկան ոչ պակաս 250 լիտր կաթ:

28. Չիապահները, որոնք խնամում են հովատակներին և զամբիկների բեղմնավորումը անց են կացնում— ապահովելով նրանց հղիացումը 80 %-ից վոչ պակաս:

29. Չիապահները, որոնք մտրուկները խնամել և պահպանել են 100 %-ով:

30. Ուլտերի մատղաշապահները— 2 տարվա ընթացքում 10 մայր ուլտից ոչ պակաս 9 մատղաշ աճեցնելու դեպքում:

31. Չիապահները, որոնք խնամում են ջորիների մայրերին՝ մեծացնելով ոչ պակաս քան 7 ջորի-բուռակ, իսկ մայր ավանակներ խնամելու դեպքում աճեցրել են 10 մայր ավանակներից 9 ավանակի քուռակ:

33. Առաջավոր ճաղաբուծները— ֆերմաների վարիչները, իրենց ամրացված հոտին անմիջական սպասարկումով և սպասարկած հոտից յուրաքանչյուր մայր ճաղարից տարեկան 13 ձագ աճեցնելու դեպքում (չհաշված մատղաշներից ստացած ձագերը):

37. Առաջավոր բանվորները և կոլտնտեսականները, որոնք ստացել են արծաթափայլ— սև աղվեսի 4,2 ДЕЛОВИЙ (մորից անջատվելուց հետո) ձագ, ամերիկական Նորկայի ցեղից— 5, ռուսական կնուրից— 7,5 կապտավուն պեսեցի— 5, Սոբոլի ու Կուխիցի— 1,5:

38. Կոլտնտեսային ու սովետական տնտեսային մեղվաճեղճների առանձին կետերի առաջավոր մեղվապահները, որոնք յուրաքանչյուր ձմեռող մեղվի ընտանիքից ստացել են ոչ պակաս 50 կիլոգրամ մեղր, 0, 8 կիլոգրամ համախառն մոմ, իսկ կետում

եղած մեղվի ընտանիքի աճը պետք է լինի 60 %-ից ոչ պակաս:

40. Կոլտնտեսությունների հաշվետարները և հաշվապահները — կոլտնտեսություններում օրինակելի կերպով հաշվառման և հաշվետվության գործի զորվածքի համար, շրջանային հողային օրգանների կողմից առաջադրվելու դեպքում:

41. Սահմանել, որ սովետական տնտեսությունները, կոլտնտեսությունները, ՄՏԿ-ների կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմաները, բրիգադաները, օդակները, առաջավոր կազմակերպիչները և մասնագետները, որոնց համար Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսի Գլխավոր կոմիտեի որոշմամբ ցուցանիշներ չեն սահմանված, նույնպես կարող են դիմում տալ ցուցահանդեսին մասնակցելու համար՝ հիմք ունենալով իրենց ձեռք բերած նվաճումները, ինչպես նաև կարող են առաջադրվել որպես ցուցահանդեսի րեկնածու տեղական սովետական և պարտիական կազմակերպությունների կողմից:

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵ

Ք Ա Ղ Վ Ա Ծ Ք

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱ-
ՀԱՆԴԵՍԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵԻ 1939Թ. ՄԱՐՏԻ 22-Ի
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ի Ց

(ՀՍՍՌ-ի վերաբերող ցուցանիշները)

Որսի, որսորդության և շնաբուծության գծով Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ հետևյալ ցուցանիշներ ունեցողներին՝

Ո Ր Ս Ի Գ Ծ Ո Վ

Իրավունք վերապահել մասնակցելու Համամիութենական Գյուղատնտեսական Ցուցահանդեսին՝ կոլտնտեսություններին, տնայնագործական արտելներին, արտադրական հասարակ միավորումներին, որոնք մորթեղենը ձեռք են բերել բրիգադային մե-

թոդով, որոնք որսորդության մեջ տնտեսական, արտադրական և կենցաղային միջոցառումների գործադրման խնդրում լավագույն նվաճումներ ունեն, ինչպես նաև այն կոլխոզային որսորդական բրիգադաներին և նրանց առաջավորներին, առանձին կոլտնտեսական որսորդներին, որոնք ձեռք են բերել և հանձնել են միջնորդ կազմակերպություններին անհատորեն կնքված պայմանագրերի ասորտիմենտների համաձայն, ըստ որում 1937—1938 թ. թ-ի երկու տարվա միջին տարեկան հանձնման գումարը կոլտնտեսությունների նկատմամբ, յուրաքանչյուր որսորդից 1000 ռուբլուց պակաս չպետք է լինի:

Կոլտնտեսային որսորդական բրիգադայի նկատմամբ յուրաքանչյուր մեկ որսորդին հասանելիք որսը պետք է 25%-ից բարձր լինի և առանձին կոլտնտեսական-որսորդներինը պետք է 40 %-ով բարձր լինի — կոլտնտեսության համար վերը հիշված ցուցանիշից:

Որսող կոլտնտեսային բրիգադաները, որոնք զբաղված են միայն գետնասկյուռների (սուալիկների) և խոմյակների ոչնչացումով և որոնք 1937—1938 թ. թ. ընթացքում միջին տարեկան տվյալներով որսել են ոչ պակաս 4000 հատ, հաշվելով ամեն մեկ որսողին և առանձին որսող-կոլտնտեսականներ, որոնք որսել են երկու տարվա միջինից ելնելով, տարեկան ոչ պակաս քան 6000 հատ:

Որսորդների բրիգադաները, որոնց յուրաքանչյուր մեկ հոգին 1937—1938 թ. թ. ոչնչացրել է ոչ պակաս 10 գալ և անհատ որսորդները, որոնք երկու տարվա միջին տվյալներով որսել են ոչ պակաս քան 15 գալ:

Լավագույն տնայնագործ որսորդական տնտեսությունները, տնայնագործական որսորդական կայանները, միջբնական կայանները, որոնք որսորդության և որսորդական ֆառուայի վերաբերյալ գործում ունեն հատուկ նվաճումներ, կարող են մասնակցողի իրավունք ստանալ, անհատորեն ընտրության կարգով Միջնորդների Համամիութենական Ժողովուրդի կողմից ներկայացվելու դեպքում, և նրանց առաջավորները մասնակցողի իրավունք են ստանում ՍՍՌԺ Ժողովուրդի կողմից Համամիութենական Ֆիզկուլտուրայի և Սպորտի կոմիտեի կողմից կատարված անհատական ընտրության կարգով:

Որսագետ-մասնագետները, որսորդական արդյունագործություններ կազմակերպողները՝ ՍՍՌՄ համապատասխան ժողովրդատների կողմից անհատական ընտրության կարգով:

Սահմանել, որ որսորդության գծով Յուգոսլանդեսին մասնակցողների ընտրությունը կատարվում է Յուգոսլանդեսային Գլխավոր կոմիտեի 16 փետրվարի 1939 թ. որոշման 2-րդ բաժնում նշված կարգով:

ՀԱՍՏԱՏԵԼ Է ՍՍՌ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏԸ

**ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԹՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՅՈՒՅԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ 1940 թ. ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵ-
ՍԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԳԵՄԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ**

**ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԳԵՍԱՅԻՆ
ԿԼԵԱԿՈՐ ԿՈՄԻՏԵԻ 1939 թ. ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 22-Ի ՈՐՈՇՈՒՄԸ.**

«Կոլտնտեսություններում հանրային անասնապահությունը զարգացնելու միջոցառումների մասին» ՍՍՌ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Սովետի և ՀամԿ(բ)Պ ԿԿ 1939 թվի հուլիսի 8-ի որոշումը կատարելու համար կոլտնտեսությունների և կոլտնտեսական անասնապահական ֆերմաների միջև սոցիալիստական մրցման հետագա ծավալման նպատակով՝ Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուգոսլանդեսի Գլխավոր կոմիտեն անասնապահության հետեվյալ լրացուցիչ պայմաններն է սահմանում 1940 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուգոսլանդեսում կոլտնտեսություններին և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներին մասնակցելու համար:

ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀԱԿԱՆ ՖԵՐՄԱՆԵՐԻ ԳԾՈՎ.

1940 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուգոսլանդեսին մասնակցելու իրավունք տալ խոշոր եղջյուրավոր անասունների անասնաբուծական, ոչխարաբուծական (աժաբուծական) և խոզաբուծական այն ապրանքային ֆերմաներին, որոնք

մթերատվության տեսակետից ոչ պակաս ցուցանիշներ են ձեռք բերել քան Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուգոսլանդեսային Գլխավոր կոմիտեի 1939 թ. փետրվարի 16-ի որոշմամբ սահմանվածները, և, բացի այդ, մինչև 1940 թվի հունվարի 1-ը ֆերմաների անասունների գլխաքանակը համարել են կովերի, մալր ոչխարների, մալր խոզերի մինիմումից ոչ պակաս քան այդ սահմանված է ՍՍՌՄ և ՀամԿ(բ)Պ ԿԿ-ի 1939 թվի հուլիսի 8-ի որոշմամբ. մալրական գլխաքանակի կազմի մեջ հաշվելով հորթերը, շիշակները ու մատղաշ խոզերը, որոնք մինչև 1940 թ. վերջը փոխադրվում են մեծահասակ մալրական գլխաքանակի մեջ:

ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ.

Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուգոսլանդեսին մասնակցել թույլ տալ այն կոլտնտեսություններին, որոնք ձեռք են բերել հետեվյալ պայմաններից մեկն ու մեկը.

ա) որոնք մինչև 1940 թ. հունվարի 1-ը ձեռք են բերել 3 անասնաբուծական ֆերմայի կազմակերպում — մեկը՝ խոշոր եղջյուրավոր անասունի, մյուսը՝ ոչխարաբուծական (աժաբուծական) և երրորդը՝ խոզաբուծական, կովերի, մալր ոչխարների ու խոզերի գլխաքանակը հասցնելով 1940 թվի վերջի համար սահմանված մինիմումին:

բ) որոնք մինչև 1940 թվի հուլիսի 13-ը կատարել են անասունների գլխաքանակի նկատմամբ առ 1942 թվի վերջը նրանց համար սահմանված առաջադրանքը:

գ) որոնք 1939 թվին կազմակերպել են առնվազն 2 անասնաբուծական ֆերմա՝ խոշոր եղջյուրավոր անասունի և ոչխարաբուծական (աժաբուծական) կամ խոզաբուծական՝ այդ ֆերմաներում կովերի, մալր ոչխարների ու մալր խոզերի առնվազն այն գլխաքանակով, որը սահմանվել է ՍՍՌ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Սովետի և ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի 1939 թվի հուլիսի 8 որոշմամբ:

դ) որոնք 1938 թվին ունեցել են մեկ անասնաբուծական ֆերմա և անասունների մթերատվություն են ձեռք բերել ոչ պակաս այն ցուցանիշներից, որ Յուգոսլանդեսի Գլխավոր կոմիտեն սահմանել է, իսկ 1939 թվին լրացուցիչ կերպով կազմակերպել

են հրկրորդ ֆերմա՝ 1940 թ. հունվարի 1-ը՝ այն գլխաքանակով,
որ պակաս չի ՍՍՌ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Սովետի
և ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի 1939 թ. հուլիսի 8-ի որոշ-
մամբ սահմանված գլխաքանակի մինիմումից:

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍԱՅԻՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿՈՄԻՏԵ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ընկ. Մոլոտովի հաոր Համամիութենական Գյուղատնտե- սական Յուցահանդեսի բացման ժամանակ — 1939 թվի օգոստոսի 1-ին	3
2. ՍՍՌ Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Սովետում և ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեում — Համամիու- թենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի մասին	14
3. Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսի մասնակիցների մասին Համ. Գ. Յ. Կոմիտեի 1939 թ. փետրվարի 16-ի որոշումից	18
4. Քաղվածք — Համամիութենական Գյուղատնտեսական Յուցահանդեսային Գլխավոր կոմիտեի 1939 թվի՝ ա) մարտի 22-ի որոշումից բ) մարտի 22-ի որոշումից գ) նոյեմբերի 23-ի որոշումից	35 50 52

Ռուսերենից թարգմանեց [redacted] Գ. Հակոբյան

Տեխ. խմբագիր և սրբագրել է՝ Վ. Խաչատրյան
Կոնտրոլ սրբագրել է՝ Ս. Բալասանյան

ՎՖ 2680 պատվեր 851. տիրաժ 1500

Հանձնված է արտադրության 10/X 1940 թ.

Ստորագրված է տպագրության 26/X 1940 թ.

3 1/2 տպ. մամուլ, մեկ մամուլում 38.400 տպ. նիշ.

Հայկական ՍՍԽ ԺԿՍ-ին կից թերթերի և ամսագրերի տպարան, Երևան.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0282210

649

14949

**СБОРНИК РЕШЕНИЙ О ВСЕСОЮЗНОЙ
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ВЫСТАВКИ**

Издание группы сельхозвыставки при
СНК Арм. ССР, Ереван, 1940 г.